

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Megszavazták a kinevezett városi tanácsosok rendszerét

Bukarest, június 2. A kamara folyatta tegnap a közigazgatási reform tárgyalását. Napirend előtt Gh. Pop erdélyi képviselő szólalt fel és kifejtette, hogy Csombolya város átvételét a szerbektól egyesek visszaélésekre használták fel, különösen földvásárlásoknál történt sok hamisítás. Cipoiánu államtitkár a visszaélések bevizsgálását ígérte meg.

Attértek a napirendre. A közigazgatási reform 18. szakaszánál Giurcalescu bejelentette a kinevezett tanácsosok rendszerét.

Leonte Moldovanu előadó kifejti, hogy a kinevezett tagok szerepe nagyon fontos lesz a városok és községek gazdálkodása terén, mert hiszen tapasztalt és értelmes férfiak kerülnek be ilyen címen a tanácsba, különösen a falvakban, ahol a helyi intelligenciát nevezik ki.

A kamara ezután elutasította az összes módosításokat és a 10 és 18. szakaszokat változatlanul fogadta el.

A 19. szakaszánál Irinulescu-Candesti beszéd. Kéri, könnvitések meg a papok és tanítók beválasztását a községi tanácsokba.

A kamara ma éjjeli ülésén a közigazgatási reformjavaslat vitájánál Toni, Merianu, Pistiner és Joanitescu képviselők szólaltak fel. A 19. szakaszt nem szavazhattak meg, mivel az elnök az ülést határozatképtelenség miatt berekesztette.

Bukarestből jelenti a Rador: Az egyesült ellenzéki pártnak a parlamentből kizárt tagjai vasárnap a Dácia-szálló nagysztermében nagyszámu hallgatóság részvételével népgyűlést tartottak. A népgyűlésen Dobrescu a romániai ügyvédszövetség elnöke elnökölt.

Madgearu volt az első felszóláló, aki élesen támadta a kormány pénzügyi politikáját és hangsúlyozta, hogy az ellenzék meg akarja akadályozni Bratianuék ataban, hogy ők jelöljék ki utódjukat.

Joanitescu az ellenzék feladatait ismertette. Beszédében apellált az uralkodóhoz, mint a legjobb románhoz és kérte, hallgassa meg a román nép kérését.

Argetoianu szolidaritásra szólítja fel az ellenzék tagjait.

A gyűlés Dobrescu elnök zárószavaival a legnagyobb rendben ért véget, a nagyszámban kivonult katonaságnak kevés dolga akadt, apróbb incidensek elsimításánál.

Bukarest, június 2. A kamara ma délelőtti ülésén napirend előtt Madgearu emlékedett szölcásra és felhívja a figyelmet arra, hogy ma kezdődik a Banca Nationala konvenciójának vitája. Rámutat arra, hogy két konvencióról van szó, amelyek egy törvényjavaslatba vannak egyesítve, a mi alkotmányellenes. Éppen ezért kéri a vita elhalasztását, hogy a javaslatot az alkotmánynak megfelelően átalakítsák. Felhívást intéz valamennyi politikai párthoz, fontolják meg szavaikat, mert a törvény harminc évre köti le az állam pénzügyi politikáját, úgy, hogy a most elkövetett hiba sokáig nem lesz jóvátehető. Jelenti, hogy az ellenzék számos javaslattal kíván részt venni a törvény megalkotásánál.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter kijelenti, hogy azért terjesztett elő egy törvényjavaslatot, mert a két konvenció

szoros összefüggésben van. A törvényjavaslat az ország reális szükségleteinek felel meg. Egyedüli szempont a közérdek megóvása a magánérdekkel szemben.

Dr. Lupu közbeszól: Ön közérdek alatt a liberális párt érdekeit gondolja.

Bratianu Vintila megállapítja, hogy több ízben kereste az ellenzékkel való együttműködés lehetőségét, de mindig visszautasításra talált.

Beniczky volt magyar belügyminiszter leleplező vallomása a Somogyi-Bacsó gyilkosságról

Miert tartóztatták le Beniczkyt

Budapestről jelentik: Beniczky Ödön volt magyar belügyminiszter, aki a Friedrich-kormányban abban az időben volt tagja, amikor tömeges gyilkosságok történtek, szenzációs vallomást tett a „Somogyi-Bacsó-gyilkosságról”. Beniczky, mint belügyminiszter kinyomoztatta a gyilkosokat s nem rajta mulott, hogy azok nem nyerték el büntetésüket. Beniczky mindaddig arról, amit tudott, nem tehetett vallomást, mert nem oldották fel hivatalos esküje alól.

A közvélemény nyomására ez a felmentés most Beniczkyhez érkezett, Beniczky élt ezek után jogával, a budapesti „Az Újság” vasárnapi száma hozza azt a vallomását, amelyet a volt belügyminiszter a dandárbírótság előtt tett:

Elmondja Beniczky vallomásában, hogy döbbenően hatott a magyar munkáspárt hivatalos lapja szerkesztőjének Somogyi Bélának a kivégzése. Ebben az időben az angol Labour Party éppen ígértet tett, hogy az ellenforradalom által letiport magyar munkásság sorsán ha enyhít a kormányzat, úgy hajandók nyomást gyakorolni Angliára a békeszerződés megkötése alkalmával. Somogyi meggyilkolása felborította a készülő kompromisszumot, de a zsidók ellen elkövetett tömeges atrocitások más oldalról is fenyegették Magyarországot.

A békeszerződést diktáló Clemenceau-nak ugyanis abban az időben, mondtotta vallomásában Beniczky Ödön volt belügyminiszter, egy Mandel nevű francia képviselő volt a titkária és tanácsadója. Elképzelhető volt tehát, hogy a zsidó Mandelre rossz hatással lehettek a Magyarországra külföldre került hírek s Clemenceaura olyan befolyást gyakorolt, amely a béke megkötésekor Magyarországra aligha volt kedvező.

A Somogyi-gyilkosság után Beniczky Andrassy Gyula grófhöz sietett s Andrassyval és Károlyi József gróffal Siófokra utaztak Horthy akkori fővezérhez. Velük tartott Bethlen István gróf is. Utuk célja az volt, hogy

Horthy szüntesse be a katonai kielégéseket, garázdálkodásokat,

nehogy az ország további kárát vallja az úgynevezett egyéni vállalkozásoknak. Andrassy Gyula gróf fejtette ezt ki Horthy

Madgearu újból felszólal és kifejti, hogy az ellenzék meg sem kérte az ország törvényjavaslat megalkotásánál és nem is küldötték meg nekik a javaslat kinyomtatott példányát.

Ezután megkezdik a vitát. Mineanu parasztpárti az első felszóláló, aki élesen bírálja a javaslatot. Beszéde közben heves szóváltás keletkezik Bratianu Vintila és Madgearu között, nagy zaj támad, mire az elnök az ülést berekesztette. Szünet után folytatják a javaslat vitáját.

előtt, aki egyre nagyobb idegességgel fogadta Andrassy szavait.

Midőn Bethlen is helyeslőleg Andrassy érveinek adott igazat, Horthy felugorva, idegesen kiáltott Bethlenre:

— Hát még te is ellenem fordulsz?

Pedig Bethlen gróf csak egy szerény észrevételt kockáztatott. Horthy fővezér aztán ellenválaszt rögtönzött, vallja Beniczky, amelyben igazolni igyekezett a tisztek eljárását. Beniczky félbeszakította ezt az előadást:

— Ha a nemzeti hadsereg bevonul Pestre, lesz-e pogrom, igen, vagy nem?

A fővezér a következőket válaszolta:

— Pogrom nem lesz! De néhányan fűrdni fognak.

Majd elmondja Beniczky — vallomásában — Hayden siófoki törzsfőglár történetét, aki mert nem bírta nézni a különítmények kegyetlenségeit, Budapestre szökött, ahol jelentkezett a Népszavánál. A lap több cikkben foglalkozott a balatoni eseményekkel Hayden elbeszélése nyomán. Hayden ki akart szökni feleségével Bécsbe, de a hajón elfogták és a fővezérséghez szállították. Hayden úgy menekült meg, hogy altisztársai éjszaka kiásták a fogház falait s megszöktették. Feleségét azonban annyira összeverték, hogy meghalt.

A Somogyi-gyilkosság történetéről ezeket vallja Beniczky:

— 1920. február elején a Gellért-szállóban felolvasták a Népszava egyik cikkét, amelyet a cenzura kihagyott. Fiatal tisztek ekkor határoztak el, hogy elteszik Somogyit láb alól. A Prónay és Ostenburg-különítmény vállalták a gyilkosság kivételét. A négy gyilkos Kovarcz Emil és Szakács Árpád főhadnagyk, Mégay László hadnagy és Lehrer Árpád tengerészszázalós.

A négy gyilkos közül kettő már öngyilkos lett és meghalt.

Bacsó Bélát, a Népszava fiatal munkatársát úgy ölték meg, hogy véletlenül aznap este ő kísérte el Somogyi szerkesztőt. Somogyi tudta, hogy készül valami ellene és ezért a szerkesztőségétől alig pár lépésre levő Orient-szállóban bérelt szobát. De ezt a pár lépést sem tette meg soha sem kísérő nélkül. A Nemzeti Színház háta mögött tartóztatták fel és igazoltatták. Az igazoltatás után autóbá ültették s

Alagra vitték Bačovaj együtt. Rettenetes megesonkított hulláját a Duna iszapjából szedték másnap elő.

Beniczky Ödön vallomása Budapestén óriási izgalmat keltett. „Az Ujság”-ot elköbölték, de amire a rendőrség emberei szétmentek, a lap százezer példányban elkelt. Az izgalmat fokozta, hogy

hétfőn reggel Beniczky Ödön, lakásán detektívek jelentek meg és letartóztatták.

A M. T. I. az eseményekről a következő felhivatalost adta ki:

„Az Ujság” május 31-iki számában Beniczky vallomása a Somogyi-gyilkosságról című közleményért, melynek nyilvánvaló a tendenciája, vakmerően rágalmozó tartalmáért az illetékes kormányhatóságok a megtorláshoz szükséges törvényes intézkedéseket azonnal foganatosították. Beniczky ellen hamis vád vétsége, kormányzósértés, hivatali titoktartás megsértéséért, „Az Ujság” ellen pedig tiltott közlésért az eljárást megindult.”

Budapestről jelentik: Hivatalos híradások szerint Beniczky letartóztatása független nyilatkozatától s azzal van kapcsolatosan, hogy Sréter volt honvédelmi miniszter megrágalmazásáért 14 napi fogházra ítélték. Ennek kitöltésére hétfőn reggel behívót kapott, de nem jelent meg. Ezért elővezették.

Budapestről jelentik, hogy az „Uj Nemzedék”, a Beniczky-féle afférról azt írja, hogy ez egy politikai roham a keresztény nemzeti szellem ellen. Az „Uj Nemzedék” megállapítja, hogy az „Ujság”-ban közölt Beniczky-féle vallomás izléstelen s a lap elközbása „az olvasóközönség közreműködésével jött létre”. Végül a lap csodálatának ad kifejezést afölött, hogy akadáhatott egy lap, mely helyt adott a kormányzó elleni támadásnak. A higgadt legitimizmus az „Uj Nemzedék” szerint, nem azonosítja magát Beniczky eszközével.

Bjelik püspök Tóttaleken

Fényes és sok időre feledhetetlen ünnepség színhelye volt Pünkösdi vasárnapján Hegyköztóttalek községe, ekkor szentelte föl Bjelik Imre püspök, apostoli kormányzó a hívek áldozatos szeretetéből és készségéből beszerzett harangot. Ünnepi szint öltött az egész falu, a házak mindenütt feldíszítve, az utcákon a legnagyobb tisztaság, már ebben a külsőségekben is meglátszott, hogy ez a nap valóban örömnapija Tóttalek község derék, szorgalmas lakóinak. Már a kora reggeli órákban mozgalmasság különben csöndes falu, ünneplőbe öltözött férfiak, asszonyok, gyermekek várják a püspököt. Itt-ott fölűnik egy-egy déleg paripa, fölűcomázzott legények rajta, kényesen ülnek meg a lovat s mindannyi huszár volt, bandériumba verődnek össze és vágtatnak egész Csátár községig, hogy már ott fogadassák az érkező püspököt. Végre fölűnik köcsija. A járás határában dr. Bordás Gábor szalárdi főszolgabíró köszönti poétikus szavakkal a főpásztort, aki szívélyesen válaszol az üdvözlő szavakra. A főszolgabíró a püspök kíséretéhez csatlakozik s beérkeznek Csátárba, amely ez alkalommal szintén ünnepi díszbe öltözött. A község elején Gáll János bíró, a díszes diadalkapunál Gergely József iskolazéki tag üdvözlöttek, a templom előtt a hívők tömege várta, akiknek ragaszkodását és szeretetét Spirtes Antal esperes-plébános ecsetelte, a község háza előtt gyülekezett az előjáróság Nagy Sándor körjegyzővel az élükön, aki közvetlen szavakkal üdvözlő községe nevében, a plébánián egy kis leánya virágcsokrot nyújt át, bájos mondóká kíséretében. A szeretetnek ily spontán megnyilatkozása láthatólag meglepte a népszerű egyházfőt s minden egyes üdvözlésre az ő közvetlen szavaival válaszolt, az

tán megindulnak most már a csatáriak küldöttségeivel megszaporodva a menet Tóttalekre. A hívek sokasága várja itt is, akiknek halálát és szeretetét Vajda József plébános tolmácsolja, végtelen örömlüknek adva kifejezést, amiért a kegyelmes főpásztor időt, fáradságot nem ismerv, megtette hozzájuk a nap égő hevében is a hosszú, kellemetlen utat. A püspök biztosítja hivatát, hogy mindenkor kész örömmel teljesíti kívánságait, neki ez az ut sem volt nehéz, Krisztus szíve lakozik benne, akiért a legnagyobb megterhelhetőség is könnyű íga. Aztán baldachin alatt áldást osztva, a templom elé vonult ahol fehér ruhás leányok virágot, pünkösdi rózsát szórva utja elé. A templom előtt várja fölszentelésre a fölvirágozott harang, hogy aztán megkezdhesse magasztos hivatását, Isten imádságára összegyűjteni a buzgó lelkeket. A benedikálás magasztos szertartását bevégezvén, a püspök misét celebrált. Imrik S. Zoltán pápai prelátus, Szirtes Antal esperes-plébános, Gálly Sándor szentszéki ülnök, Vajda József, Jávor István plébánosok, Zitzmann Ferenc püspöki titkár, Nemesek József püspöki szertartó és Singer Döbötör igralmas rendű alorvos asszisztálása mellett. Evangéliumkor magasióptü beszédet monott, beszélt a harangok messze kiható szerepéről, annak fontosságáról.

Szentmise után egyes küldöttségek járultak a püspök elé. Elsősorban az iskolaszék Fehér Lajos gondnok vezetésével, a községi előjáróságot Gáll János bíró, a rózsafüzértársulatot Nyakacska Katalin vezette. Délben Vajda József plébános ebédet adott a főpásztor tiszteletére. A tősztok sorát Vajda József plébános nyitotta meg, üdvözlőlvén első sorban illusztris vendégeit, Bjelik püspök, majd Imrik Zoltán kanonok, dr. Bordás Gábor főszolgabíró mondtak pohárköszöntőket.

Litánia után távozott el a püspök az összegyűlt sokaság lelkes óvációja között. A harang beszerzése elsősorban Vajda J. plébános érdeme, oly agitációt fejtett ki, hogy például egyetlenegy prédikációjának hatása alatt 60 ezer lelt adtak össze a hívek, de a gyűjtés munkájában nagy része van Gröner Győző kántortanítónak is. Nagyobb összegeket juttattak Gergely József és ifj. Simkó András aki ezenfelül még ezregecszáz lelt ajánlott föl, csak hogy ő huzasson meg elsőnek a harangot, ez a vágya be is teljesült.

Bőrgarnitúrák, hencsek, madracok, rendelésre és készen is kaphatók.
GIDÁLI MANÓ
kártyos, Str. Clorogarin (volt Uri-utca) 2. szám.

Női szalma és selyemkalapok
virágok és az összes kalapalkellékek
20-50 % -al olcsóbbak, mint bárhol!
KÖNIG JENŐ
Üzlet: Str. Tace Ionoscu (Körös utca) 16 sz.
Gyár: Str. Alexandri (Teleki-utca) 45 szám

ATLANTIC NYÁRI MOZI

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, szerdán utoljára

A farkasok csodája

Legendás történet 12 felvonásban

Holnap, csütörtökön az

Á T O K

Izgalmas kalandordráma 6 felvonásban, főszerepben: LON CHANEY (A Notre-Damei toronyőr puposa)

Dr Stokker Józsefet elparentálta a Hegyközség

Dr Zigre Miklós a Hegyközség új elnöke

Dr Stokker Józsefnek, aki egykor Nagyvárad legfőbb közéleti viharában vállalt szerepet és helyét a fórumon találta meg, a változott viszonyokban egyedül csak a Hegyközség ülésein jelent meg a nyilvánosság előtt. Mint szőlőbirtokos a Hegyközség elnöke volt dr Stokker József és egész haláláig híven teljesítette kötelességét, odaadó a bűncióral védelme a szőlőbirtokosok érdekeit.

A Hegyközség elnöke halála óta legnagyobb tisztelettel először gyűlést. Az üres elnöki széket Jelinek Géza alelnök foglalta el ez alkalommal. Jelinek Géza mélyszégyen fájdalommal parentálta el dr Stokker Józsefet, akinek az érdemeit a választmány javaslataira megörökítés végett jegyzőkönyvbe foglalták. Az erről szóló kivonatol küldöttség fogja az özevegnek átadni.

A szomorú aktus után az új elnök megválasztására került sor. A választmány egyhangú felkiáltással dr Zigre Miklóst választotta meg új elnökének.

Bicsérdy Nagyváradra érkezett

A vidék érdeklődése a mai és holnapi este iránt

Ma és holnap tartandó előadására legnagyobb rreggel Nagyváradra érkezett Bicsérdy Béla, az egészséges életmód Erdélyszerte ismert apostola. Bicsérdy nem egyedül jött, hanem vele van gyönyörű, 20 éves leánya is, akiről köztudomású, hogy még életében föltétlenül nem evett. Bicsérdynek kétféle étlapja van ugyanis. Az egyikben a palacsinta, krumpli-leves és hasonló ételek is szerepelnek, míg a tiszta vegetáriánus étlapján a föltétlenül heye nincs.

Bicsérdy előadása iránt nagy az érdeklődés a vidékről is és sokan Nagyszalonatáról, Érmihályfalváról levélben és telefonon foglaltak jegyet az előadásra.

Bicsérdy hivatát várták a vonatnál és nagy óvációban részesítették.

Jegyek válthatók 100, 80, 60, 50 és 30 lejes árban a Hegedüs Hirlapirodában és az előadások előtt a pénztárnál. Ugyancsak a Hegedüs Hirlapiroda arusítja ötödik kiadást ért művelt Bicsérdynek, valamint főművét, a legnagyobb könyvét, amelyből most nyomják a harmadik kiadást. Bicsérdy munkáit dr Gerasin Aurél ítéltőbíró fordította románra hálából, hogy sujos bejegyzéséből szabadult meg Bicsérdy módszerével.

* Ígyunk kizárólag békebeli minőségű Dreher-Haggenmacher sört. Minden jobb helyen kapható!

VELENCEI ÉJSZAKÁK a LIDÓBAN

Éjszakákon át is tárgyalja a nagyváradai törvényszék a belényesi bűnpert

A belényesi nagy per tárgyalásának harmadik napján pünkösd hétfőjén kezdődött meg a tanúk kihallgatása.

Most már nagy az érdeklődés és a hallgatóság részére fenntartott padok is megteltek.

A vádlottakon még nem látszik semmi kimerültség. A tárgyalás megkezdése előtt kint várakozik egy néhány, akiket messze Erdélyből szőlített be az idező, a törvényszéki palota előtti térségen.

Nyolc óra előtt egyenként megérkeznek a bíróság tagjai és röviddel nyolc után megkezdődik a tárgyalás.

Harminchat tanu volt beidézve hétfőre. Első és egyben igen fontos tanu

a belényesi nemzeti tanács,

Mocian János belényesi polgár, aki a román nemzeti tanács tagja volt és elnöke a munkástanácsnak. Verbőczyt és Űrmősyt ismerte. Magosról egy katonától azt hallotta, hogy főhadnagy. Egy csütörtöki napon az utcán találkozott Ciordással. Az utcán nem mert vele beszélni, mert az veszedelmes lett volna reá. Aznap kihirdeték a katonai diktatúrát és nem volt szabad este 8 után az utcán járni. Este a püspöki palotában a polgárság vezetői, a nemzeti- és munkástanácsok tagjai összegyűltek, hogy a közgazgatást, az összes iratokat és a pénzt átadják Verbőczynek. Este fél 9-ig ott maradtak, de Verbőczy nem jött. Ekkor a polgári tagok elhatározták, hogy haza mennek, mert este nem járhatnak az utcán.

Elmondja azután, hogy kik voltak a nemzeti tanács tagjai. A székielek részéről egy Keresztesi nevű és egy másik volt a tanácsban. Keresztesi sokak előtt mondta: — En már sok embert megöltem és nem félek senkitől.

Mielőtt a püspöki palotából elmentek volna, többször telefonáltak a „Hidegsör” vendéglőbe, ahol Verbőczy vacsorázott.

Elnök: Magost ismerte?

Igen.

Elnök: Mi volt a rangja?

— A katonák főhadnagy urnak szólították.

Seracu bíró: Április 3-án, amikor ön Verbőczyhez ment, látta-e Magost ott.

Tanu: hogy másik szobában dolgozott.

„Ha ez a Magos...”

Elefterese bíró: Verbőczy járkált az utcán Magossal.

Tanu: Ha ez a Magos azonos azzal, aki Belényesben volt, akkor ilyen.

Elnök: Hát nem ez az?

Tanu: Nem merek megesküdni reá, hogy biztosan ő volt.

Másnap kérdezte Verbőczytől, hogy hol van Cordas és Bolcas. Ez azt válaszolta nem tudom. Azt hallottam, hogy elmenekültek.

Mocian aztán egy küldöttséggel Nagyváradra jött dr. Katz Bélához, aki interviuált a Kormányánál. Ők maguk is írtak egy külön memorandumot az igazságügyi népbiztoshoz. Erre nagycsütörtökön jött egy hadbíró Budapestről két detektívvel. Ezek Verbőczyt többször megidéztek, de az ágyban feküdt és azt mondta hogy beteg. A hadbíró erre Mocian-nal együtt elment a Verbőczy lakására, aki azt mondotta, hogy adatok vannak a kezében Ciordas és Bolcas ellen. A hadbíró megkérdezte Verbőczyt, hogy hol van Ciordas és Bolcas. Ő azt válaszolta, hogy én Lunkára küldtem őket, onnan eltűntek.

En mondtam, hogy az ki van zárva. Elnök: Verbőczy emberei közül nem hallgattak ki senkit?

— Nem tudom. A vizsgálatot nem fejezhették be, mert másnap bevonult a román hadsereg és a hadbíró visszament Budapestre.

Elmondja, hogy Csordas és a románok a Temesváron levő francia katonasághoz fordultak segítségért. Le is jött egy tisz és négy katona, de nem tudja, hogy mit végeztek.

Stamatopol védő kérdésére elmondja a tanu, hogy Magost nem látta rangot hordani.

Dr. Pogány védő: Szántó azért volt, hogy átadja az iratokat ő is.

Tanu: Igen. Kijelenti még, hogy a katonaság nevében Fried hadnagy vette át az iratokat és diktált Szántónak.

Magos: Kérdést intézett a tanuhoz, hogyan képzei, hogy ő tisz lehetett volna, mikor a háboru alatt őrmestere volt Verbőczynek. Neki az a benyomása, hogy Mocian fél mindent elmondani.

Mocian: En mindent elmondok, amit tudok.

A tanut megesketik.

Chidisoan Ioan jelentéktelen vallomást tett. Őt is letartóztatták a székielek.

Ardelean György úgy tudja, hogy Magos Belényesben hadnagyi rangot viselt.

Bolcas kijelentette, hogy amíg fogva tartják, nem eszik

Büchler Józsefné a következő tanu. Elegáns szép nő, aki igen fontos vallomást tett. Abban az időben a városi szállodát bérleték. Egy reggel hallotta, hogy dr. Bolcas fogva tartva a szálloda egyik szobájában. Akart enni valót küldeni neki, de Bolcas kijelentette, hogy amíg fogva tartják, nem eszik. Erre Büchlerné elment Wertheimstein Henrik főszolgabíróhoz, hogy tegyen valamit Bolcas érdekében. Wertheimstein tényleg közbelépett, Bolcast azonnal elvitték és szabadon engedték. Este eljött hozzájuk Bolcas és egy nagy csomó csokoládét hozott neki halából. Elbucszott, elment és soha többé nem láttam.

— Csordásékkal igen jó szomszédi viszonyban volt. Csordás Irén április hó 4-én átjött hozzám, hogy nincs-e ott fogva tartva a bátyja. Fried nem sokkal azután odajött és azt mondta:

— Most telefonáltam a főszolgabíróságon, ott hallottam, hogy azt mondták: Lunkára vitték őket! Biztosan Csordásék-ról volt szó.

— Mondja azt meg, — kért Fried — Csordás Irénnek, de vigyázzon, meg ne lássa senki. Ekkor jött Fiteró dr., aki Csordás irodájában dolgozott. Kérte, hogy menjen át Csordásékhoz és majd a pinceablakon beszélgethetnek. Fiteró és Csordás Irén az ablakhoz jöttek és előttük elismételte a Fried üzenetét.

— Fried még elmondia azt is, hogy összeütközése volt Verbőczyvel, mert

megkérdezte tőlük: Mit akartok Csordás-tól és Bolcastól.

Verbőczy és a tisztek a püspöki palotában akkor részegek voltak és nevetni kezdtek Frieden. Ez el akart menni. Verbőczy az asztalon ült, elővette a revolverét és az ajtóba lött. Fried elment és vele ment Szántó is.

Elnök: Magost nem ismeri?

Tanu: ismertem egy Magost, de az alacsony, kövér, barkós ember volt. Mutatták az utcán. A disztinkcióját nem láttam, mert a gallérja le volt fedve.

Ekkor dr. Kocsán védő magyarul kérdést intéz a tanuhoz.

Elnök: Csak románul beszélhet.

Kocsán: Akkor kérem, nevezzen ki a törvényszék tolmácsot.

A bíróság visszavonult tárgyalásra. A szünet után Kocsán kijelenti, hogy vissza vonja előbbi kérését és így napirendre tér felette a bíróság.

Markovics Andor 30 éves, kávéháztulajdonos a következő tanu. Őt napig volt tagja a munkástanácsnak, de ezután a székielek feloszlatták. A munkástanács ülésén Verbőczy többször részt vett.

Dr. Fitteró György belényesi vezető járásbíró, abban az időben a Csordás irodájában dolgozott. Elmondja, hogy Csordás elnöke volt a román nemzeti tanácsnak és jó viszonyban volt a Szarka járásbíróval a magyar tanács elnökével. Részletesen ismerteti Mocian szerepét.

A székielek nagyon durván viselkedtek. Megbecselték a templomot is.

A kisbesesi gyilkosságok miatt egy ízben Csordás interveniált Verbőczy-nél, kérte akadályozza meg a hasonló eseteket. Később az utcán Csordás találkozott Verbőczyvel. Köszönt neki, de a tisz nem fogadta a köszönést. Ő azt hallotta, Csordást a Hidegsör vendéglőben ítélték halálra.

— Jakob János dr. is le volt tartóztatva. Mocian interveniált az érdekében és úgy engedték szabadon.

Másnap beszélt Verbőczyvel, akit régül ismert és kérdezte tőle, hol vannak Csordásék.

— Nem tudom, de ha tudnám, vennék magamnak annyi fáradságot, hogy lelőjem őket.

Verbőczy állandóan részeg volt és fényes nappal sem volt bátorságos találkozni vele.

Magossal szembesítik.

— Volt egy olyan kinézésű tisz, de nem bizonyos, hogy ugyanaz ezzel, aki a bíróság előtt áll.

Szveta Pelóné és Mezei Károly jelentéktelen vallomása után az elnök fél 6-ra halasztja a tárgyalás folytatását.

A délutáni tárgyalás.

Délután fél hatkor folytatták a tárgyalást.

Perényi Viktor belényesi járásbírósi tiszviselő jelentéktelen vallomást tesz. Szembesítik

CONRAD VEIDT

Erna Morena, Erich Kaiser-Titz
Xenia Desni és Hans Marr játsszák,

Schiller Frigyes színművének

„TELL VILMOS”

című 12 felvonásos filmnek a főszerepeit.

Ma utoljára látható

Dorian-Terrasson és a Dorian filmszínházban
9 órkor 6 órakor

Mngossal. Azt hiszi, hogy azonos azzal, akit Belényesben Verbőczyvel láttott.

Dr Popovici Péter belényesi ügyvéd szervezte meg a forradalom idején a román nemzetiséget. A román nemzetiség 1918. november 13-án alakult meg. Akkor 6 bajlott Nagyváradra és dr Lazar Aurél előtt letette az esküt. A nagyváradi román nemzeti tanács elnöke akkor dr Pop Coriolán volt. Előnökei Ciorogariu román püspök és Zigre Miklós. Társai dr Andru Sever, Cozma Nerva volt a titkárs és Herbay őrnagy volt a román nemzetiség parancsnoka.

A nemzetiség feladata a rendtartás volt.

A forradalmi napok rombolásai.

— Az elnök kérdésére elmondja, hogy a forradalom kitörése idején a lakosság jobbára azoknak a házaikat rombolta és rabolta ki, akikre bármilyen okból haragudtak. Így a kereskedőkre, akik visszalétek a konjunkturával. Az erdőfelügyelőkre, Lunkán néhány kereskedőt és Laroche és Darvas erdőkerelő cég raktárait rombolták le. De romboltak például a rézbányai jegyzőnél is, aki pedig román ember volt, de akire igen sokan haragudtak.

— Azok, akiket kiraboltak, a nagyváradi magyar nemzetiségtől kértek védelmet. Belényesben az első Deutsch Aladár állomáslőnök volt. Akkor érkeztek Váradról katonák, akiket a környékbeli falvakban helyeztek el.

Részletesen elmondja, hogy melyik faluban milyen atrocitások történtek.

Amikor Rézbányára kikerkeztek a magyar katonák, a jegyző sorra járta velük a parasztok házaikat, hogy a rablott holmikat vissza szerezzék és megverette a parasztokat, akiket azután összeszedtek és Lunkára vitték, ahol egy pincében zárták le.

Elnök: A gyilkolást ki kezdte?

Tanu: Én mint a nemzeti gárda parancsnoka hiva alból kezdem bevizsgálni a gyilkosságokat is és megállapítottam Karácsonyi Jenő hadnagy vallomásából, hogy a lalú vezetői jelölték ki az áldozatokat.

Katiz vádlottról azt hallotta, hogy a Karácsonyi hadnagy parancsnoksága alatti században szintén bántalmazta a lakosokat.

Dr Pogány védő: Klein vádlott milyen ember volt?

Tanu: Becsületes embernek ismertem, akire a parasztok sem haragudtak. Kleinnek összeütközése is volt Jónás főhadnaggal és az azt állította róla, hogy a parasztok pártján van.

Elnök: Kik kérték Nagyváradról a katonai segítséget?

Tanu: Deutsch állomáslőnök, Deseanu, Tempelean Dezső és dr Popa Mihály.

Dr Grünstein védő: Ha Sachsnek része volna ebben az ügyben fel vette volna a vizsgálati jegyzőkönyvbe?

Tanu: Igen, de nem volt része tudtommal. Ciordás és Bolcas meggyilkolásáról csak hallomásból értesült.

Cotzen Roza Ilona

belényesi szakácsnő a forradalmi napok alatt a Hideg Sör vendéglőben volt szakácsnő, később Verbőczy százados irodájában dolgozott. Egy szerda este nagy mulatság volt a vendéglőben. Éjjel 4-ig bent voltak és a részeg katonák lövöldöztek is.

Klein Hermanné községi kézbesítő egy idezést vitt Ciordásnak, de az nem volt odahaza.

A francia tiszték védelmét kérte Ciordás.

Busita Ivan tanár a belényesi gimnáziumban. Előbb Ciordás és Bolcas szerepét ismerteti.

Az hallották, hogy egy francia tiszt és katonák érkeztek Belényesbe, akik nyomoztak az atrocitások ügyében. Ciordás akart beszélni a francia tiszttel, azonban nem sikerült. Pavel Constantin profesor a kert felől került a francia tiszt lakására és egy francia nyelvű levelet juttatott el a tiszthez egy francia katoná utján. A levélben a tiszt védelmét kérték. Este újból elment a válságról. Abban az volt, hogy a tiszt személyesen nem érintkezhet polgári egyénekkel, de legyenek nyugodtak, mert majd közbelép.

Tud arról is, hogy a székekelyek kezében egy

névjegyzék volt, amelybe negyvenhárom belényesi román polgár neve volt rajta. Ő is szerepelt a listán. Láttá is a névjegyzéket, de nem tudja biztosan, hogy az eredeti volt-e?

Volt még egy Magos.

Özvegy Szigetközi Jánosnének Magos öze lakásadónőjének a kihallgatása következik.

Elmondja, hogy több tiszt lakott nála.

Elnök: Egy Magos nevű tiszt lakott?

Tanu: Altszt volt az és 2-3 héttig lakott ott.

Elnök: Honnan tudja, hogy altszt volt?

— Nem volt rangja. Községes ruha volt rajta, mint az őrmestereken.

Tanu: Azt csak hallomásból tudja, hogy még egy Magos ne ü katoná volt Belényesben.

Egyizben Magostól kérdezték a rangját és ő azt válaszolta: — Most nincs tiszti, vagy altszt. Mindnyájan egyforma katonák vagyunk.

Dr Kocsán védő: Igaz-e, hogy volt egy alkalommal egy tiszti lakásellenőrzésén és amikor megtudta, hogy egy altszt lakik a szobában felháborodva mondta, hogy az lehetetlen állapot, hogy amíg tisztnek nincs lakásuk az altszt ilyen jó szobában lakjon.

— Igaz.

Sovrea ügyész: Ezután elvették Magostól a lakást?

Az éjszakai tárgyalás

Az éjszakai tárgyalást este 9 órakor kezdi meg a bíróság. A folyosón az esküdt-széki terem előtt felhomály van, csak egy rubinvörös lámpa terjeszt halvány, vörös fényt.

A vároteremben még vagy tizenöt tanu várakozik kihallgatásra.

A teremben, ahol hét esztendeje nem volt már éjszakai tárgyalás, csak néhány villanylámpa ég. A bírók asztalán, a védőkén és egy az újságírók előtt. A vádlot-takat lehet látni a gyöngye fényben, a hallgatóság azonban homályban ül. Már annyian vannak, hogy nem is férnek el a padokban és a fal mellett állanak sorban. Az első padokban jogászok, egyetemi hallgatók kísérik élénk és éber figyelemmel a tárgyalást.

A bírók alig lehet észrevenni, hogy negyedik napja folyik a kimerítő tárgyalás.

Magos fáradtan ül a helyén, de érezni rajta, hogy minden erejét megfeszíti, hogy alaposan figyelhessen a tárgyalásra. A két székegy kigombolt ingmellel ül és nagyon izzad, mert vastag posztóból készült ünneplőben szorongának a hőségben. Nagyon meleg van és nagyon fülledt a levegő a hatalmas teremben.

Az első tanu Vasiliu Vára vaskóhi lelkész, este fél 10 órakor áll a bíróság elé. Nem sokat mond. Ő is le volt tartóztatva és amikor a fogságból kiengedték, Ciordásakat már elvitték Belényesből. A forradalmi idők hangulatát festi meg a bíróság előtt.

Stern Hermann belényesi kereskedő, aki a munkástanács tagja volt, csak a Pinteru-ügyről tud. Elmondja, hogy a tanács egy ülésén, amelyen tiszték is résztvettek, az egyik tiszt felállott és hallt kért Pinteru fejére. A szerencsétlen ember akkor súlyos betegnek feküdt. Stern védelmébe vette Pinterut. Elmondta, hogy nagy rokonsága van és a halálos ítélet fellázítaná a környéket. Végre azt tudta elérni, hogy kórházba internálták.

Stern Hermann még dr Pteancu Sándor érdekében is interveniált, akit az ő közbenjárására felmentettek a jelentkezési kötelezettség alól.

Schwartz Jenő belényesi kereskedő szintén tagja volt a munkástanácsnak. Magosról nem tudja, hogy abban az időben milyen rangot viselt.

Tanu: Nem.

Elnök: Más tisztet nem ismert?

— Nem.

— Hogy lehet, hogy akkor éppen azt tudta, hogy van egy Magos nevű tiszt is?

— Halottam.

Fiterő járásbíró, akit már előbb hallgatott ki a bíróság és aki most a hallgatóságnak fenn-tartott padsorban ül, feláll és kéri a bíróságot, hogy az igazság kiderítése érdekében kérjék meg Szigetközint, hogy a leányai hordtak-e magyar nemzetiségű szallagokat?

Elnök: Ez nem tartozik ide.

Szigetközi Irén úgy tudja, hogy Magos altszt volt.

Elnök: Ki az az altszt, aki maguknál lakott?

Tanu: (Magosra mutat) Ez az!

Elnök: Mikor bemutakozott mondta a rangját is Magos?

Tanu: Csak a nevét mondta.

Magos otthonnülő, szolid embernek ismerte. A kis huga ezerszer kérdezte Magost milyen rangja van: Az azt mondta „Nem fontos, hogy az ember tiszt-e vagy altszt, csak jó ember legyen”.

Ábrahám Irma jelentéktelen vallomása után este 8 órakor elnök egy órai szünetet rendelt el.

Dr Illés Béla belényesi ügyvéd a következő tanu. A magyar nemzeti tanácsban volt. Ciordás és Bolcas meggyilkolásáról csak hallomásból tud. Ezután szembe-sítik Magossal. Kijelenti, hogy azt ismeri és tudja, hogy tiszti rangja volt. Egy izben találkozott vele, másodszor Szigetközi Irén társaságában volt Magos és az, mint tisztet mutatta be.

Elnök: Elébe tárja, hogy a vizsgálóbíró előtt ezt nem mondta és Magos azonoságáról nem nyilatkozott ilyen határozottan.

Tanu: Azóta visszaemlékeztem pontosan az akkori eseményekre.

A tanut megesketik.

Stamatopál védő kéri, hogy dr Illést szembesítsék Szigetközi Irénnel, hogy az visszaemlékezik-e a Magos bemutatására. Az elnök elrendeli a szembesítést, de mert Szigetközi Irén már elutazott, június 6-ára idézik be újra mind a kettőjüket.

Kormos Tivadar belényesi vasuti forgalmi tisztviselő volt szolgálatban április 3-ról 4-re virradó éjjel. Éjjel felé két tengerészkatona jött hozzá. Fried hadnagy egy írásos parancsával, hogy egy vonatot készítsenek elő. Ő eleget tett a hivatalos formáságoknak. Elkészítette a menetlevelet és kivitte a vonatvezetőhöz. Akkor beszállott a két tengerész is a vonatba és elindult Vaskó felé.

Dr Pogány védő: A vonatokat csak a vasutbiztosító osztag parancsnoksága által kiadott írásbeli rendelet alapján lehetett indítani?

Tanu: Előbb bárkinek a rendeletére indítottunk vonatot, de megtörtént, hogy a katonák mökkel és cigányokkal kirándulásokat tettek a vonaton, ezt mi jelentettük Nagyváradra és ettől kezdve csak írásos rendeletre lehetett vonatot indítani.

Szántó: Erről az intézkedésről nem tud. Ő csak szóbeli utasítást adott akkor este a vonatindításra.

Maxim Nonu vaskói kereskedőt elfogták és Hankóczy elé vitték. Ez azt mondta a katonáknak:

— Azért, mert ez román ember, már le kell gyilkolni? Ezután rövidesen elengedték azzal, hogy ne avatkozzon be a politikába.

Ciavici Terentiu belényesi kereskedő Ciordás meggyilkolásáról nem tud semmit. Verbőczy irodájában sokszor vitt

Eddigi árainknál **20%-al olcsóbban árusítjuk ki** az összes raktárunkon levő **gyermek-, fiu- és leány félcipő árúinkat.**

Zsigmond és Adler
„FECSE” cipőárúház
Str. Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 8. sz.

art. Ott látta magost, de a rangját nem
lára.

Elnök: Hogyan szólította Magost?

Tanu: Főhadnagy úrnak.

Elnök: Magos nem tiltakozott ez
el?

Tanu: Nem! (Derűtség a hallgatóság
soraiban).

Azt nem tudja a tanu, hogy Magos
része volna Ciordas meggyilkolásá-

Szántó Miksa, Bene Lajos, Draghici
Nicolae és Baruta Sándor lényegtelen val-
lomást tesznek.

Fontos tanuvallomások a keddi tárgyaláson

Kedden reggel kilenc órakor kezdte
a bíróság a tárgyalást. Predovici elnök
jelent, hogy a bíróság azért kezdte a ki-
róttnál időnél egy félórával később a tár-
gálást, mert az éjjel egy óráig folytak a
közihallgatások.

Baruta György vaskóhi kereskedő
jelentéketlen vallomást tett.

Antal Béla belényesi kereskedő tag-
ja volt a nemzeti tanácsnak, Magost nem
ismerte.

Dr Katz Béla felajánlotta a védelmét Bolcasnak

Balogh Lajos vasutas a munkás-
tanácsnak volt tagja. Azon az ülésen, ame-
lyen a Pinteru sorsáról tárgyaltak, ő is
szót vettek. Egy tiszt azt indítványozta,
hogy Pinterut a piac közepén akasszák fel,
de sikerült megakadályozni ezt. A munká-
stanács és a katonatanács akkor együtt
gyűlést tartott és ezen csak egyszer
szó szó Ciordásról. Valaki azt állította
Vol, hogy gabonát akar átcsempészni a
fronton a román hadsereg részére. Utasí-
sokat adtak a katonáknak, hogy a ga-
bonaszállító szekeret fogják el, de ilyen
szekeret nem találtak.

Tudja azt, hogy dr Bolcas bent járt
Nagyváradon, ahol dr Katz Bélaival talál-
koztak. Ez azt mondta neki, hogy marad-
jon itt Váradon az ő védelme alatt, de
Bolcas a figyelmeztetés dacára is vissza-
ment Belényesbe. Ezután szembesítik a
tanu Magos Józseffel. Tanu kijelenti, hogy
z nem azonos Magos főhadnaggal, aki
öröses stucolt bajszú, kövér, barkót vi-
elő ember volt. Magos főhadnaggal
öbbször érintkezett Belényesben. Ezt a
Magost nem is látta ott.

Elnök: Annak a Magosnak hol volt
az irodája?

Tanu: Űrmössy és Magos segéd-
tisztjei voltak Verbőczynek. Az iroda a
Főszolgabírói hivatalban volt. En sokszor
feljártam hozzájuk, mert dohányt kap-
tam tőlük.

Leírja azután, hogy nézett ki akkor az
iroda.

Elnök: Az a Magos viselt csillagot
a gallérián?

Tanu: Nem. Akkor a tiszték is le-
tették a csillagot.

Sovrea ügyész: Szabó kapitányt is-
merte?

Tanu: Nera. Csak Bódist meg Han-
kóczyt. A katonatanácsban Verbőczyvel,
Magos főhadnaggal és Űrmössyvel több-
ször találkozott. Tudja azt, hogy a tem-
plom tornyában a katonák gépfegyvert ál-
lítottak, arról, hogy a templomot a kato-
nák meggyalázták volna, nem tudott.

Dr Pogánv védő: Nem-e volt az a
betyarási, hogy a három napos katonai
diktatúrát csupán ürügyül kiáltották ki,
hogy ez alatt az idő alatt Ciordást és Bol-
cast meggyilkolhasák?

Tanu: Ezt valószínűnek tartom,
mert három nap múlva visszaadták a ha-
tárat a munkástanácsnak. Ha a munkás-
tanács maradt volna végig uralmon, a gyil-
kosságok nem történhetek volna meg.
Azt is tudja, hogy dr Katz Béla interven-
ciójára állították vissza a munkástanácsot.

Tofiu Aurél vaskóhi kereskedő az
1908. évi atrocitásokat ismerteti. Egy no-
vemberi éjszakán együtt utazott a vád-
lott Katz Bélával, akin véres katonaruha
volt. Katz elmondotta neki, hogy a kato-
nákkal járkált a faluban és több embernek
ellátta a bajját.

Katz vádlott: Ebből egy szó sem
igaz.

Todan Nicolae és Miklóssy Géza
jelentéketlen vallomása után elnök a tár-
gálást éjszaka fél egy után rekesztette be.

Elnök (Magoshoz): Volt egy Magos
főhadnagy Belényesben?

Magos (nagyon idegesen): Már
mondtam többször, hogy volt egy hír-
szerző Magos nevű főhadnagy. En nem
lehettem a Verbőczy segédtisztje, hiszen
az csak egy vice volna, hogy egy mani-
puláns segédtiszt lehessen.

Elnök: Figyelmeztetem, hogy visel-
kedjen nyugodtban.

Magos: Bocsnatot kérek, de beteg
vagyok és nem tudok beszámolni min-
den mostani tettemről.

Öt perc szünet után Adrian Desea-
nu vaskóhi eseprest hallgatják ki.

Szép magas, ősz pap. A Ciordas és
Bolcas meggyilkolásáról nem tud, mert
február 22-től a román hadsereg bevonulá-
sáig Nagyváradon volt internálva. Bog-
dánnal néhány nappal annak meggyilkolá-
sa előtt találkozott Nagyváradon. Ova in-
tette, hogy ne menjen ki Vaskóhra, de
az mégis visszament oda. Később hallotta
róla, hogy deportálták, egy Karácsonyi ne-
vű hadnaggal valami összetűzése volt és
Karácsonyi végzett vele.

Deseanu volt a vaskóhi nemzeti ta-
nács elnöke. Részletesen mondja el a for-
radalom történetét. Novemberben a nép
rombolt és rabolt. A bosszúvágy fűtötte
őket. Az egész környék rettegett tőlük és
ekkor ő Tempelean alispánnal, Popa Mi-
hállyal és néhányukkal a nagyváradai ma-
gyar nemzetőrségtől kértek védelmet. Jó-
nás főhadnagy, Karácsonyi és egy csomó
katona jött ki. Mi azt hittük, hogy segít-
séget kapunk. Azonnal sajnáltam és egész
életemben sajnálni fogom, hogy kihívtuk
ezeket az embereket.

Klein Kérésére kijelenti, hogy a cég
alkalmazottai a fegyvert csak védelemre
tartották, de senki ellen nem használták.

Gera Sándor kanonok a következő
tanu. Ciordas a román nemzeti tanács el-
nöke volt és ezért gyűlölték a székelylek
is. Tudja azt, hogy több belényesi polgár
neve egy listán szerepelt. Ezt a listát itt
találták meg a püspöki palotában, ahol az
irodájuk volt. A püspöki palotában Ver-
bőczy és két másik tiszt lakott.

Elnök: Magos főhadnagy lakott ott?

Tanu: Lehet. En nagyon keveset ta-
lálkoztam a tisztekkel és nem ismertem,
csak Verbőczyt.

Ezután Magost szembesítik a tanuval,
de az nem ismeri. A szembesítés után
részletesen ismerteti a katonai diktatúrát
és a Ciordas gyilkosság előzményeit.

Popa Péter ismerteti a gyilkosság
részleteit.

Cosma Gábor szenátor vallomása

Cosma Gábor szenátor, belényesi
ügyvéd kihallgatása következett. Elmond-
ta, hogy abban az időben ő volt a nemzeti
tanács alelnöke, meg a magyar nemzeti
tanácsnak Szarka járásbíró volt az elnöke,
akivel a legjobb egyetértésben éltek. Az
elnök kérdésére kijelentette Cosma szená-
tor, hogy Ciordas felsőbbrendű, intelligens
ember volt.

Elnök: Volt okuk arra a Belényesen

levő magyaroknak, hogy akár Ciordast,
vagy Bolcast gyűlöljék?

Tanu: Erre semmi okuk nem volt.
Ellenkezőleg: szerették és tisztelték. Arról
sem tud, hogy a katonák haragudtak volna
reá.

Elnök: Tud-e arról, hogy a prole-
tárdiktatúra alatt egy lista volt, melyen
43 tekintélyes belényesi embert ellenőriz-
tek.

Tanu: Igen, tudok erről. Ezt az ellen-
őrzést azonban később megszüntették. El-
mondta azután Cosma Gábor dr, hogy
Bolcas és Ciordas letartóztatása alkalmá-
val ő maga ment el Verbőczy lakására,
hogy a letartóztatottak érdekében inter-
venialjon. Verbőczy udvariasan fogadta
őt és kijelentette, hogy úgy Ciordast,
mint Bolcast elszállították Lunkára, mert
az a vád volt ellenük, hogy a hegyeken át
élelmet küldtek a román hadseregnek, leve-
leztek egy bukaresti politikussal és ugyan-
csak Ciordas levelet küldött a francia pa-
rancsnoknak is. Ezt az utóbbi levelet Ver-
bőczy felmutatott. Másnap — úgymond —
újából fölkereste Verbőczyt, aki kijelen-
tette, hogy tudomása szerint mindketten
megszöktek a kísérő katonáktól. Később
Ciordas sógora felkérte, hogy továbbra
ne intervenialjon ő már a Ciordas-Bol-
cas ügyben, mert még bajba kerülhet.
Hanem ő mint családtag fog ügyükben el-
járni. Harmadnapra — mondja Cosma
Gábor dr — elutaztam Váradra, fölkeres-
tem dr Katz Bélát és elmondtam neki az
egész esetet azzal, hogy sürgősen inter-
venialjon az ügyben. Katz dr kijelentette,
hogy azonnal át fogja hozatni őket Nagy-
váradra.

„Nem mi döntjük el a világháborút!”

Pavel Constantin belényesi profesz-
zor a következő tanu, aki a forradalom
kitörését követő összeomlást, a román
hadsereg flógenyomulását és a székelylek
visszavonulását ismerteti. Ciordas min-
denkit higgadságra és békeire intett.

— Nem mi döntjük el a világháborút,
— mondotta — hanem a békeszerződések
intézik el a mi sorsunkat is.

— Amikor a proletárdiktatúra kitört,
Ciordas fokozott nyugalomra és tartózko-
dásra intett mindenkit. A vöröseket Ver-
bőczy a székelylekkel és a tárkányiakkal
alkarta megbuktatni. Április 3-án pedig
Ciordas és Bolcas eltűntek Belényesből.
A gyilkosok székelylek katonák voltak.
A mondotta Pavel professzor, — de a felbuj-
tókat ma is meg tudnám mutatni Belé-
nyesben.

Elnök: Ez most nem tartozik ide, a
vádjaik bejelentheti az ügyészség.

Elmondja ezután, hogy március 6-án
egy francia patrull érkezett Belényesbe
egy tiszt és négy spahi. Ciordas és ő akar-
ták felkeresni a francia tisztet, hogy a vé-
delmét kérjék, azonban nem juthattak be
hozzá. Ő az istálló felé került és beszél-
getni kezdett a spahival, akinek utján az-
után egy levelet küldtek a tisztnek. Dél-
után négykor eljött a válaszárt. A francia
tiszt, De Monchán hadnagy, azt írta, hogy
civillel nem érintkezhet, de csak legye-
nek nyugodtak.

Elmondja még, hogy a kommunisták
vezetője egy dr Cosma János nevű tiszt
volt, aki most Kolozsváron közjegyző.

Mikor Ciordas és Bolcas eltűntek,
Verbőczyt kérdezték meg, hogy mi van
velük. Az első nap Verbőczy becsületsza-
vára kijelentette, hogy nincs semmi bajuk.
Másnap azt mondotta, hogy aki még egy-
szer kérdez felőlük, azt lelövi.

Kocsán védő: Igaz-e, hogy Ciordas
a román nemzeti tanács elnöke és Szarka
a magyar nemzeti tanács elnöke a legjobb
egyetértésben dolgoztak?

Van már jegye holnapra a Bicsérdy előadásra? Jegyek kaphatók a Hegedüs Hírlapirodában

Tanu: Igaz.

Pavel Constantin vallomása után a

tárgyalás folytatását délután 4 órára használták el.

A délutáni tárgyalás

Délután négy óra után kezdődik a tárgyalás.

Sovrea ügyész: Tudomásomra jutott, hogy van egy nő, Pop Ioan könyvelő felesége, aki a székellyekkel jött el Belényesből és ismeri az összes tisztet. Kéri ennek a kihallgatását.

A bíróság még délután 6 órára megidézi a bejelentett tanut.

Dr Popovici Ioan belényesi ügyvéd a román nemzeti tanács tagja volt. Őt is letartóztatták a katonák. Április 3-án kiküldötték a katonai diktatúrát és elfogták Ciordast. Másnap dr Cosmával, dr Szarkához a magyar nemzeti tanács elnökehez fordultak, akit nagyon becsületese, jóakartu ember ismertek, de nem tehetett semmit. Verbóczyhoz fordultak, ez azt mondta, hogy Lunkára vitték.

Egy tisztet sokszor láttam elmenni Ciordas háza előtt. Hasonlít Magoshoz, de nem állíthatom biztosan, hogy ez a Magos volt. Az mindig bottal járt. Arra nem emlékszik, hogy a Ciordasék letartóztatása előtt volt-e?

Maiorescu József belényesi bankigazgató: A románok bevonulása után ő szervezte meg a csendőrséget.

Április 3-án, délután 3 óra felé arra kérte Ciordast, hogy meneküljön. Zich Károly szolgabíró figyelmeztette, hogy baj érheti. Ciordas azt válaszolta, hogy még itt tartja a kötelesség. Röviddel reá kihirdették a katonai diktatúrát és ő kocsira ült és elmenekült.

A bevonulás után azonnal megkezdte a nyomozást a gyilkosság ügyében. Nem akar vádolni senkit — úgymond, — de Ciordas és Bolcas halálában része volt a magyar vezetőknek.

Szembesítik Magossal. Megesküszik, hogy azonos azzal a Magossal, aki Belényesben volt, csak akkor vágott bajusza.

Egy köztisztviselő botrányos kilakoltatása Nagyváradon

Nem respektálták a prefektus rendelkezését — A rendőrséget is kész helyzet elé állították — Öttagu család nyolc napja az ég alatt! — Ház, amely csak a lakónak életveszélyes, a háztulajdonosnak nem

Mély megdöbbenéssel írjuk ezt a tudósítást. Nemcsak azért, mert egy öttagu családot ismét az utcára dobtak a Nicolae Zsigai-utca 6. sz. alatt és nemcsak azért, mert a Várkapu-utca 4. szám alatt egy bérlőnek megtagadták a háza oldalát, hogy utcára tehessek 8 nap alatt, hanem azért, a módért, ahogy mindez történt és amely két eset azt bizonyítja, hogy a háztulajdonosok némelyike (szerencsére nagyon kis százaléka) már hallatlan vakmerőségre ragadtatja magát, hogy nem respektálnak már olyan magasabb fórumot sem, mint a prefektus és hogy jóval alacsonyabb hivatalok szabad kezét engednek, sőt hozzájárulnak egyes háztulajdonosok túlkapasáihoz és kisexisztenciák tönkretételéhez. Törvényen kívüli állapot alatt nem lehet nagyobb bizonytalanságban a polgárság, mint ezután, ha szigorú vizsgálat s még szigorubb büntetések nem fogják elejét venni a kilakoltatásoknak s annak a módszernek, ami — úgy látszik — gyökeret kezd eresztetni.

A betömött Páris-patak fölött nyitott utcán, helyesebben a Nic. Zsigai-utca (Lukács Gy.) 6. számú ház hátulso részében lakik két szoba konyha lakásban 1917 óta Léner János, a szociális munkásbiztosító pénztár hivatalnok feleségével és

és barkója volt és bottal járt. Rangot nem hordott, de a ruházatáról az volt a benyomása, hogy altiszt. De ezt nem tudja biztosan. Határozottan állítja, hogy azonos Magos főhadnaggal.

Magos József kijelenti, hogy nem érti, mi történik itten, hogy a tanuk nem merik megmondani, hogy volt Belényesben még egy magos, egy főhadnagy. Ugy látja, hogy valami presszió alatt lehetnek a tanuk. Panaszt emel, hogy tegnap, mikor a törvényszékről elvezették, megtámadták.

Elnök: Mondja meg kérem, mi presszionálná például Mariurescu tanu urat, hogy ne valljon legjobb tudása szerint. Hogy pedig támadásoknak ne legyen kitéve, én el fogom önt kísérni.

Magos: Köszönöm elnök úr.

Dr Pogány védő: Hogy lehet az, hogy most vádolja Szántót és Friedet, hogy nem akadályozták meg a Ciordás kivégzését, mégis a nyomozás alatt Friedet nem tartóztatta le és így módot adott neki a menekülésre?

Tanu: Fried szolgálatokat tett nekünk. Lehet, hogy Szántó és Fried a Verbóczy terroria alatt állottak, azért nem figyelmeztették Ciordast. Én különben is letartóztattam őket és az ügyészség bocsájtotta szabadon.

Magos több tiszt nevét sorolja el. a kiket a tanu nem ismer és kijelenti, hogy csak azokat ismeri, akik a Hidegső: vendéglőben étkeztek.

Kocsán János ellenzi a tanu megesküését, mert ő vezette a nyomozást és ő iránvította azt.

Sovrea: főügyész: A tanu csak a Szántó és Fried nyilatkozatait ismételte, ezt a nyilatkozatot még akkor tették, amikor Magos nem is volt az országban. Kéri a megesküését.

A bíróság megesküette a tanut.

három felnőtt 16—19 éves leányával. A ház 1917 óta hat gazdát cserélt, legutóbb a főmérnöki hivatal szolgája, Hári volt a tulajdonos, aki másfél évvel ezelőtt eladta Szél Andor szilágysomlyói vasuti tisztviselőnek. Szél egy évig nem bolygatta a házban három lakóját, míg ez év májusában ideérkezett Szélné és kijelentette bérlőnek, hogy a ház neki jelentéktelen jóvelmet hoz, tehát lebontatja és a házbért nem vette fel. Léner tehát a házbért bírói letétbe helyezte. Szél Andorné ezután felszólította bérlőit, hogy az általa felajánlott lakásokba költözzenek be. Szabó László és Dul László elfogadták az ajánlatot, azonban Léner csak az esetben volt hajlandó a lakásesérére, ha nagy családjának megfelelő, a mostanihoz hasonló lakást nyújt neki. Szélné azonban a két szoba, konyha helyett csak egy szoba konyhát ajánlott fel, azt is a Tudószanatórium mögött a szőlőkben, egy másik vityillót pedig a Szőlőtelep-utca 3. szám alatt.

Szélné ezek után felhívatta Léner a városi előjáróságra, ahol Léner ismételtén kijelentette, hogy mint szerény javadalmazású köztisztviselőnek nem áll módjában a szőlők közé menni gyermekeivel csak azért, mert a háztulajdonos, — aki nem is váradi lakos állandóan Szilágysomlyón lakik — magasabb árért adja ki a lakását. Május 18-án az előjáróság részéről helyszíni szemlét tartottak Tóth mérnök, Popa és Lakatos előjárók, Serac tűzoltóparancsnok és a háztulajdonos ügyvédje. Megállapította a bizottság, hogy az „épület omlásban van, tűzveszélyes és nem lakható.”

Mi is kinn voltunk és a legnagyobb tisztelettel bár, de kijelentjük, hogy a lakosság kissé, hogy is mondjuk, szigorú vette a véleményét. A lakás tiszta téglből építve, olyan erős, hogy ha emelet nem is bírja el, de a fedél kijavításávmég 50 évig lakható. Tisztviselőlakás! Bminden tisztviselőnek olyan lakása lennmint az. A mai lakásinségben tökéleteslakható, kitűnő ez a lakás. Sőt Léner a is kijelentette, hogy hajlandó a tetőzetrendbehozni, de a háztulajdonosnő ne fogadta el! Természetesen, neki csak lakó kidobása volt a fontos. A ház seh megrepedve nincsen, masszív és erős.

Felkérjük a prefektus urat, győződjön meg személyesen állításaink valódiságáról! De az ügy botrányos része ezután következik.

Lénernek május 21-én kézbesítették a városi tanácsnak azt a határozatát, amit csak a következő napon, 22-én hozott meg.

Tóth mérnök azt mondta Lénernek, hogy a szolgáló tévedésből kézbesítette egy nappal hamarabb a határozatot, mint az a tanács meghozta volna. Igaz, hogy városi tanács másnap jóváhagyta az előterjesztett kész határozati javaslatot azonban

15 napi felelősségi határidőt adott Lénernek birtokon belül!

Léner végső elkeseredésében dr Popovici Milos prefektushoz fordult, aki

elrendelte Balogh Mihály lakás-hivatali elnöknek, hogy vizsgálja felül: megfelel-e a felajánlott lakások Lénernek és addig minden határozat felfüggesztendő.

Mind ezek után elvárható ugyebár, hogy a tanács határozata a prefektus parancsa szerint respektáltassék. Es az történt, hogy május 26-án, a prefektus parancsa és a városi tanács felelősségi időadó határozata ellenére az előjáróság az udvarra dobatta a Léner-család összes bútoraát.

Ami pedig most következett az hallatlan és megtorolhatatlanul nem hagyható.

Alig fél órával a kilakoltatás után Szél Andorné háztulajdonosnő megjelent több kömvessel a házban

és a menzeteret áttörte, ajtókat, ablakokat kitörtetett, az egész lakást összeromboltatta, nehogy a hatóság visszahelyezze a jogtalanul kidobott családot!

Ekkora vakmerőséget Nagyvárad területén hatóságnak eltűnni nem szabad. Ilyen félredobása a prefektus és a tanács rendelkezéseinek megtorlatlanság esetén alkalmas arra, hogy a polgárságban a bizalmat, a hatóságok presztizsét megingassák.

Bunescu rendőrigazgató, amint értesült egy állami tisztviselő-családnak ilyen brutális és törvénytelen kilakoltatásáról, azonnal kiküldötte Jonescu komiszárt a visszalakoltatás foganatosítására, azonban már későn érkezett, a lakás lakhatatlanná volt téve, össze volt rombolva.

Kötelességünk még a prefektus úr figyelmét felhívni arra is, amit Léner, valamint Szabó Lajos (lakik Alsó Körsoldal 287.), Zivar János (lakik uj Heves-telep 5. sz.) mondtak előttünk, hogy a kilakoltatást végző előjárósági tisztviselő, mikor a prefektus úr rendelkezésére hivatkoztak, azt válaszolta:

— Amit a prefektus tegnap mondott, az ma nem érvényes, amit ma mond, holnapra megváltoztatja.

Igy mondta állítólag az a tisztviselő, akinek ők nevét is tudják.

Van már jegye holnapra a Bicsérdy e lőadásra? Jegyek kaphatók a Hegedüs Hírlapirodában

Prefektus úr, az utcára dobtak jogtalanul és igazságtalanul egy tisztviselő-családot. Szígoru megtorlást kérünk mind azok ellen, akik ezt elősegítették, olyan intézkedést kérünk, amely megnyugtassa a felháborodott közvéleményt és visszaelyezze a törvények és hatóságok megengedhetatlanságának hitébe! Nem tűrhető, hogy olyan gyanúsítások röpködjenek tisztviselőkről az utcán, mint most, amelyekről jegyzőkönyvi vallomást tehetnek a fentnevezett tanuk.

Ennek a kilakoltatásnak a Várkapu-utca 6. szám alatt pondantja van. Helyszűke miatt holnap számunkban közöljük ezt is, amely azt a furcsa állapotot tárja fel, hogy van ház, ami a háztulajdonosnak nem veszélyes, de a lakót kiköltöztetik az utcára, nehogy rárogyjon a tető.

P. Gy.

Harmincezer lei

jutalmat sorsolunk ki július 12-én a Nagyvárad összes előfizetői között. Csekély viszonzás akar ez lenni azért a ragaszkodásért, amit olvasóink lapunk iránt tanusítanak.

A harmincezer leiből tizezer leit egy összegben azok között az előfizetők között sorsolunk ki, akik egy előfizetést szereztek a Nagyváradnak. Halásan köszönjük azt a buzgalmat, amit előfizetőink e sorsolás kiírása óta eddig is kifejtettek az új előfizetők toborzása terén. Szívesen adtuk és adjuk ezután minden új előfizető után az ötös könyvajándékot is, mert előfizetői gárdánk impozáns arányokban gyarapodott előfizetőink lelkes propagandája folytán és áldozatkészségünk — beismerjük — gyümölcsözőnek bizonyult már eddig is. Július 12-ig, a sorsolás napjáig van még idő elég rá, hogy az az előfizetőnk, aki eddig új előfizetőt nem szerzett nekünk, ezt a mulasztást a mi érdekünkben és a saját érdekében egyaránt pótolja.

Huszezer leit sorsolunk ki — mint megírtuk — ezenkívül összes előfizetőnk között. A huszezer lei tíz nyereményre oszlik fel. A főnyeremény 5000 lei. Ha valaki az a szerencse ér, hogy megnyeri mint új előfizetőtszerző a tizezer leit, még nyerheti a huszezer lei valamelyik nyereményösszegét is. Kedvező esetben tehát a sorskegyelt előfizetőnek két főnyeremény is juthat. A huszezer leit tíz részletben ugyancsak július 12-én sorsoljuk ki.

Aki a Nagyvárad előfizetői táborából kilép, természetesen nem vehet részt a sorsolásban.

* Tenkére utazók figyelmébe, naponta indul a Fekete Sas kávéház elől társasautó. Délután 5 órakor. Egy óra alatt odaér.

SZÖVET különlegességeink felőlőkre
HAVAS & GRÜNFELD dítlőnyökre legjobbak
 posztóáruház,
 Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8. legolcsóbbak

„PARISIEN GRILL“ JUNIUS HAVI MŰSORA:

PROF. HARRY & ALLY

a nagyvárad közönség kedvence

CSENERGY DUCY

prima ballerina

GERDA, BLONDINE

HELIOS DUETT

orosz táncospár

BROST & KLLY

akrobatikus táncospár

Kezdele pont 10 órakor. Szígoruan családi műsor. Előadás után az uri közönség táncol.

Inzultusok a vonaton

Bukarestből jelenti a Rador: Ma délután a jassii zsidó hitközség egy küldöttségét kereste fel a miniszterelnököt és memorandumot nyújtott át, amelyben intézkedéseket kértek a vonatokon előforduló inzultusok és az újból lábrakapott antiszemita mozgalmak ellen. A küldöttség az ellenzék vezéreire előtti is megjelent.

A Dimineata jelenti: Cristesti és Sorcola állomások között eszméletlen állapotban találtak két leányt, névszerint Maria Weigert és Malka Rinert. Mindkettőt be szállították a zsidó kórházba. Weigert Maria koponyáján, Rinert Malka karján volt sérülés. Az utóbbi, aki könnyebben sebesült, elmondja, hogy Jassiba akartak utazni, utközben fiatal emberek szidalmazták őket, majd a mozdó vonatról kidobták őket a mezőre. Weiger Maria állapota súlyos és aligha menthető meg az életnek. Jassiba vőlegényéhez akart utazni. Rinert szerint a tettesek egyikét-másikat ismeri. Eddig a nyomozás nem járt eredménnyel.

A holtak házában

II.

A bűnt nem lehet bizonyos kész kategóriák, előre megállapított szempontok szerint mérlegelni és a bűn bölcselése sokszor nehezebb, mint eleinte hinné az ember. Épen azért retrospektív analízissal próbálom nézni a bűn történetét és igyekszem nem gondolni a vétségre, hogy annál inkább elérzékenyedhessek a bűnhődés szomorúsága felett. És na keresem az isteni szikrát, amely állítólag a legelvetemültebb emberben sem alszik ki véletlenül, megtalálom azt itt is! A lélek titokzatos mélységei megnyílnak egy-egy titkos érintésre, vagy bűvös szóra és a börtön sírjár hínárjában is látom nyílni a ki nem halt emberi érzés egy-egy virágját, bájosat és illatot dúsan osztót. Így a rablőgyilkos feleségének arca kipirul az örömtől, amidőn a főügyész gyermekeit említi, akik után majd eleped! Egy fiatal síheder könnyek között beismeri, hogy neki nem a büntetés fája, amely elvégre megérdemelt, hanem a szégyen, amit jó anyjának fejeére hozott, akinek szeme elé már nem kerül! Vagy ki éri fel ésszel annak a gyilkosnak lelkületét, aki hidegvérrel leütötte áldozatát, de a véres tett után nem felejté el megeztetni annak kanári madarát, mert „a gondolat, hogy szegénykének talán éhen kell pusztulnia, számomra elviselhetetlen volt!”

Nézem szegényeket egy vasárnap délután az intézet kápolnájában, a keresztre feszített Krisztus kitért két keze árnyékában! Az ének áhitattal felesendül az ajkukon és ki sejtene, hogy az a kékszemű, a tuberkulózis által kikezdedt és már a sírnak eljegyzett, sugár alak, aki a kart vezeti, a körösutcai kegyetlen gyilkosságnak életfogytiglanra elítélt tettese?

Beszélek nekik a keresztfeszített Krisztusról, aki értük is meghalt a keresztfán... Figyelemmel hallgatnak, messze elrévülő szemmel és lelkük, ki tudja, merre szállt?... A boldog multnak egy-egy fehér emléke átsuhant rajtuk, a sápadt fejek egyszerre csak lehanyatlanak és a májusi nap egy eltévedt, reszkető sugara glóriát fon az élettől vérző, elégtelenített homlokokra... A lélek drága szelencéje ime megnyílt és ontja, miképpen a leprás Simon házában a Mester fejére, az áhitat illatos olaját és az Ur e szegényes hajléka is illattól terhes, mint a büszke dóm tömjénfüsttől nehéz boltozatai. És életemben soha embert oly közel hozzám nem éreztem, mint ezen szerencsétlen, szegény testvéreimet!

Gorjancsikov, Dosztojevszkij hőse, egy helyen azt mondja, hogy az ember olyan lény, amely idővel mindent megszokik. És ha ezeket a fásult rabarcokat nézem, azt hiszem, igaz is van. De a főügyész figyelmessé tesz egy kivételes típusra. Ez a kakukhad, amely tavasszal a napfényben, amikor az ember evéséig lelkével érzi maga körül az újraébredő termé-

Az eset Jassiban kinos impressziót keltett.

Bukarestből jelenti: Jassiban a hangukat nagyon izgatott, mert újból antiszemita zavargásoktól tartanak. A zsidó kereskedők elhatározták, hogy ha a hatóságtól védelmet nem kapnak, akkor bezárják üzleteiket.

Weigert Maria és Rinert Malka súlyos megrázó szerencsétlenségére nézve a belügyminiszter kommunikét adott ki, amely szerint nem dobta ki őket senki a vonatból, hanem maguktól estek ki a kupé ajtaján.

Bukarestből jelenti: A Lupta és Adeverul közlik a belügyminisztérium kommunikét, amely szerint a jassii sziguranca a vonatszemélyzet vallomása alapján megállapította, hogy a két leány baleset áldozata. A két említett lap kijelenti, hogy nem ad hitelt ennek a hivatalos megállapításnak, mert számos tanu vallja ezzel szemben, hogy a vonaton több utast bántalmaztak és kidobtak a vonatból.

szet ujjongó vajudasát, egyszerre csak megbolondul, állandóan szökésen spekulál, mert a zárt börtönt, az őrséget és a mások szabadságát elviselhetetlennek találja. Ha ezt megteszi a nyolc évre elítélt katonarab, aki az emeletéről leugorva, magát összetörte és inkább magára lövettet, semhogy az őrség áll! szavára drágán vásároló szabadságát úgy könnyen visszakinálja, azt ott a rabkórházban, amint átlőtt karral, a vérvesztéstől sápadtan előttem állott, még megértettem, hiszen huszonegy éves korban arra gondolni, hogy nyolc évig kell a börtön fenekén szenvednem, nem tréfa! De elámultam a lélektani rejtélyen, amikor a háromévre elítélt suhanc példásan eltöltött 34 hónapi fogság után egyszerre csak megvadul és társaival az őrt megtamadja, azt ártalmatlanná teszi és futasnak eredi, hogy a hátralévő két hónaptól megmenekedjék. Az egyikben győzött a jobb belátás, mert a székés után három órával visszatért és önként jelentkezett; de a többit egyenkint kellett befogni.

A jó Isten tudja, hogy mi ez? Talán a személység kétségbeesett jelentkezése, az a törekvés, hogy végre érvényesítse oly sokáig leigázott akarát, amely váratlanul rohanta meg és épen azért az elmének megháborodására emlékeztet? Azt mondja Dosztojevszkij, hogy „így dörömbölhet a sírjában felébresztett tetszhalott is koporsója fedelén, noha a józan ész meggyőzhetné őt, hogy minden erőlködése hiábavaló.” A readnigi fogház lovas gárdájátának is azt zengi a szellemhad:

„... Tág a nagyvilág,

De úgy-e, a vas nem ereszt?

Aki sárban a Bünnel játszott,

Az vesz, örökre vesz!”

De ki beszél a józan észről, vagy logikai szabályról ott, amikor a szabadságról van szó? Vele is úgy vagyunk, mint a boldogsággal vagy az egészséggel: akkor becsüljük meg azt igazán, amikor már nincsen!

Az utolsó állomás a cserefoglyok zárakája. Tizenheten vannak férfiak és a női osztályon egy nő, akik Aiudról, megye Denele Marceről kerültek reménységüknek ezen utolsó határállomására. A reggeli istentisztelet után az egyik megkért, hogy wajon ruhával, élelemmel nem segíthetne rajtuk a jöszívű, náluknál boldogabb emberiség? Megható kérésüket szívesen támogatná városunk társadalma előtt! Vajon megteszi-e?

A fogházigazgató, ez a végtelenül szimpatikus román ur, mindent megtesz a foglyok sorsának megkönnyítésére. Dr. Sovrea, a főügyész sem suhogtatja itt a társadalom megsértett békéje érdekében a törvény lángpallosát, hanem csak végtelen megértő utyja az ő szerencsétlen gyermekeinek, akiket igen szán, mert oly nagyon szereti őket.

A rabság nem mindig javítja meg őket.

Sokan példásan viselkednek, dolgoznak, a többi évre elítéltek mesterséget tanulnak és így készülnek egy jobb, tisztább életre. És mégis, mielőtt kikérülnek, akárhányszor recidiválnak. All ez különösen a férfiakra. A női osztályon jobb a viszony. Itt csak egy recidivistát találtam, bizonyára azért, mert a Misszió Társulat nővérei gyakran járnak be hozzájuk és az emberi szív, ha vele igazán foglalkoznak, sohasem volt hálátlan talaj, amelyben az elvetett jó mag ki nem kelt volna.

A törvény legtöbbször csak bünteti a szerencsétleneket, elrettentő példát statuál és mintegy preventív védelemben részesíti a társadalom megsértett rendjét az elítélt esetleges újabb tulkapásai ellen. A törvény csak kötelességet ismer, de nem szeretet. Szegények rabslágukkal kiengesztelték a megbántott emberiséget, de az a tékozló fiút ne mismeri többé és nincs senki, aki a krisztusi szeretet szelíd szavával letörölje a könnyt, a szennyt, a vért az Isten meggyalázott munkájáról, e szerencsétlenek arcáról. Atvámfiai! fogadjátok vissza szeretteitekbe az életbe visszatérőket! Nekünk szól a „Salve our souls!” Mentsétek meg hát lelkeiket!

Szombach Godehárd.

ÚJ DONSA GOK

* Nagy iskolaszéket hívnak össze a Nilgész-telepi iskola ügyében. A tanács, mint ismeretes a Nilgész-telep felszaporodott lakosságának elemi iskolát akar felállítani. A helyszíni szemlék már ki is néztek több épületet. A szakértők egyrésze a Katz-féle emeletes házat tartja megfelelőnek, a hol viszont a kisgyermeknek egész veszélyes vasúti- és kocsitúton kellene áthaladniuk. Ezért a Nilgész-telep lakossága idegenkedik ettől a megoldástól és helyénvalóbbnak tartja a 100/62-ös számú ház megvételét, amelynek elemi iskola számára való felhasználása sokkal célszerűbb.

* Megkezdődtek az adóvégrehajtások. A pénzügyminisztérium sürgetésére Vasilescu pénzügyi adminisztrátor a vidéken működő adóvégrehajtókat Nagyváradra rendelte, akik tegnap jelentkeztek nála és megkapták utasításukat. A berendezett adóvégrehajtók már tegnap megindultak utcáról-utára s foglalásokat eszközöltek, vagy árveréseket tűztek ki. A végrehajtások az 1923. és 1924. évi hátralékos adótartozások erejéig történnek, egyes esetekben azonban az 1925. évi első negyedére is. Eleinte nehézkes a városban tájékozatlan adóvégrehajtók működése s nagy nehézségekkel jár azok elhelyezése is a lakásinség miatt. A végrehajtottak arra hívatkoztak, hogy nehéz a gazdasági helyzet s nem folynak be a tartozások, viszont őket zaklatják a hitelezők. Ami bevétel van a kereskedésben és ipari üzemekben, alig elegendők a személyzet fizetésére s a megélhetésre. Nem szívesen engedik az adókra a végrehajtásokat, de nincs mit tenni. Ahol lehetett, ott fizettek, de sok helyen haladékat vettek igénybe.

* Eljegyzés. Katz Juliska urleányt eljegyezte Zauberer József. (Minden külön értesítés helyett.)

Főgel Icát eljegyezte Weisz Ferenc.

Simon Böskét eljegyezte Kálmán Jenő. (Minden külön értesítés helyett.)

* Sok szerencsét! A nagyváradai városi színházban, valamint az Atlantic és Apollómozgók e héten kezdik meg azt az ujtásukat, hogy minden látogatójuknak az Erdélyi és Bánati Újságírószindikátus sorsjátékának egy sorsjegyét adják darabonként két leiert, melynek a húzása visszavonhatatlanul augusztus 16-án lesz, amikor 5000 készpénzgyerményt sorsolnak ki, többek között 100.000, 50.000, 10.000

leies stb. főnyereményekkel. A színház és mozilátogató közönség örömmel fogja a sorsjegyet megőrizni, mert tudja, hogy ezzel egy nyerési lehetőséget szerez a maga számára. Az Újságírószindikátus sok szerencsét kíván mindnyájuknak.

* Nagyvárad legjobb táncosai vesznek részt azon a tancsersenyen, amely a következő vasárnap az izr. fiúarvaház garden-party-ján fog lezajlani. A benevezések a helyszínen történnek s a közönség szavazza majd meg, hogy ki Nagyváradon a legjobb táncos-pár. Különben a garden-party-t rendező uriaszonyok vasárnap délutánokon álladósítást fogják ezeket a kerti ünnepélyekkel egybekötött fagyalt-délutánokat, amelyek majd egyszeriben megöldik a vasárnap délutánok meddő unalmát. A vasárnapi garden-party délután kezdődik s ujjongó mulatságaival bele fog nyulni az éjszakába.

* Körösladányi, aki még Nagyváradon soha nem volt, a suggestió mestere, 8-án és 9-én tartja előadását.

* A színház nézőterét hatalmas ventilátorok hűsítik.

* Az új káptalani ügyész. A nagyvárad latin szertartású székeskáptalan a dr. Stokker József elhalálozásával megüresedett egyházmegyei alapítványi ügyészi állásra dr. Suhayda György ügyvédet, káptalani jegyzőt választotta meg. Ezt a választást Bjelik Imre püspök, apostoli kormányzó legfelsőbb jóváhagyásával megerősítette és ezen kívül kinevezte dr. Suhayda György ügyvédet egyházmegyei és szentszéki ügyészé is.

* Pintér Böske négy legjobb szerepében tér vissza Nagyváradra.

* Állatvásár. A közönség tudomására adatik, hogy a f. hó 8-iki állat- és kirakodóvásár 9-ére (keddre) lett elhalasztva. Antistia orasulni.

* Nem érzi a nyári meleget a színházban, mert működnek a ventilátorok.

* Felkérjük az 1920. évben a nagyváradai felsőkereskedelmi leányiskolában érettségizett osztálytársainkat, hogy f. hó 13-án, szombaton délután az iskola helyiségében (hat órákor) összegyűlni szíveskedjenek, hogy öt éves találkozóinkat megtarthassuk. Frölich Maca, Rácz Ilona.

* Jövő héten kedden opera-premier. Szinre kerül: Az eladott menyasszony. Főszereplők: Marcus Rita, Marcus István, Várág Lajos, mint vendégek.

Szerelmi botrányokat leplez le

Egy udvarhölgy naplója

a Dorian filmszínházban

* Poór Lili és dr. Janovics Jenő szerdán és csütörtökön vendégzerepelnek a nagyvárad színházban.

* Heinrich Ferenc temetése. Budapestről jelentik: Tegnap nagy részvétel temették el Heinrich Ferenc volt magyar kereskedelmi minisztert. A kormányzó, József főherceg és Apponyi is megjelentek a temetésen. Az elhunyt Vass miniszter búcsúztatta.

* A Fischer-zeneiskola növendékeinek hangversenye június 7-én vasárnap délután fél hat órákor lesz a Kátholikák Körben. A rendkívül érdekes és igen magas nivójának ígérkező hangversenyen az Erdélyszerte kiváló hírnévként örvendő akadémiai előkészítő iskolának haladotabb és már előkelő zenei intelligenciával rendelkező növendékei vesznek részt. A zeneirodalom nagyságainak műveit interpretálják a hangversenyen fellépő növendékek és ezek közül az alábbiak fogják bemutatni a dobogón zenei képzettségüket: Kovács Magda, Amigó Kató, Tardos Magda, Molnár Boriska Schul Sari, Mautner Irén, Marót Anna, Megyery Blanka, Papp Irén, Schuler Márta, Belányi Lili, Anca Leontin, Jakabos Irén, Wechsler Ily, Radó Erzs, Varró Ágnes karének. Je gyes a zeneiskolában és a Musicában 20-60 leies árban kapható.

* Halálozások. Özv. medihradnei Medzihradsky Gusztávné, szül. Egyed Piroksa 74 éves korában elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvétel mellett. — Özv. Hegedüs Gizáné, volt városi főpénztárnok özvegye, szül. Holnay Ilona 67 éves korában elhunyt. Temetése ma, szerdán délután 6 órákor megy végbe a Schlauch-terti gyűszházba.

Mendli Gyula sertésbizományos ma hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 4-én, csütörtökön lesz az olasz-temető halottasházából. Gyászolja özvegye.

* Poór Lili és dr. Janovics Jenő szerdán és csütörtökön vendégzerepelnek a nagyvárad színházban.

* Pintér Böske négy legjobb szerepében tér vissza Nagyváradra.

* Legkellemesebb kirándulólhely a Márialak, volt Stepper-kert, Kitinó újszóna. Rendeltetve vacsora. Telefon 175.

* Poór Lili és dr. Janovics Jenő szerdán és csütörtökön vendégzerepelnek a nagyvárad színházban.

* Téglá 1000 darab 1100 lei, kézigyártás jöminőségben, kapható a volt Kolliner-telepen. Boros Jenő, telefon 51. szám. Ugyanott házhelyek 25-40 leig négyzetméterenkint eladók.

* Jövő héten kedden opera-premier. Szinre kerül: Az eladott menyasszony. Főszereplők: Marcus Rita, Marcus István, Várág Lajos, mint vendégek.

* A békéscsaba vonaton elaltatták és kirabolták az utasokat. Budapesti jelentik: A békéscsaba személyvonaton Iszer Pál zsebtolvaj klórformával elaltatta a fülke utasait és kirabolta őket. Reggel a vonaton letartóztatták a körözött zsebtolvajt.

* Adakozás. Az izr. nőegylet leányarvaházának adakoztak: Váradi Lajos és neje leányuk halála évfordulóján 100 lei, Z. J.-né 100 lei, L. S.-né 50 lei, Büchler Mártonné 100 lei, Barna Béla Wársdorf (Csehszlovákia) Braun Vilmos kerpenyédi jegyző halála évfordulóján 300 lei. Természetbeni adományokat küldtek: dr. Steiner Ervinné, Schwartz Samuné, Sugár Sándorné, Klor Antal, Neumann Zsigmondné. Az összes adományokat halásan köszöni az elnökség.

* Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktáromról. Telefon és villanyyszerelést, minden fémipari és esztergámmunkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz elektro-mechanikus, Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

Szerelmi botrányokat leplez le

Egy udvarhölgy naplója

a Dorian filmszínházban

* Pintér Böske négy legjobb szerepében tér vissza Nagyváradra.

* CHLORODONT A FOGAKNAK.

* Most van alkalma minden hölgynek a nyári divat szükségletét olcsón beszerezni, mert mielőtt Kertész Reklám üzletét a Rimanóczy-utcaól áthelyezné, mélyen le szállított árban kiárusít.

Larvas harisnyái legjobbak!

* Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haskötőket készít Kovács Sándorné (Nilgész-telep), pályaudvarral szemben.

* Bomba 6 lej az Eldorádóban.

Mindazon rokonoknak, ismerősöknek és jóbarátoknak, kik felejtéheséggem, illetve édesanyámk elhunytá alkalmával fájdalomunkat részvételükkel igyekeztek enyhíteni, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Nyul Sámuel és családja.

Dr. Stokker József fiának zeneszerzői bemutatkozása

Nagyváradiaak a budapesti Liszt Ferenc
zeneművészeti főiskolán. — Beszélgetés
Kodály Zoltánnal. —

(Budapesti levél.) A nagyhirű
budapesti m. kir. Zeneakadémián, mely a
most lefolyt jubiláris ünnepségek óta a
Liszt Ferenc zeneművészeti fő-
iskola büszke nevet viseli, most folynak
magánvizsgálatok. A gyönyörű palota
intézkis előcsarnoka még népebb és
nagyobb mint máskor, vidéki szülők és
külső növendékek csoportja hoz új
színt a megszokott mozgalmas képbe.

Tegnap a kora esti órákban az Akadé-
mia nagy koncerttermében nyilvános
verseny volt, melyen az intézet kivá-
lasztott növendékei szerepeltek. Ezeket a ha-
tota ismétlődő hangversenyeket Buda-
pesten közönsége kiváló érdeklődéssel ki-
vágta, mert műsorán mindig értékes zenei
munkák jut. Az intézet tanári kara
rigorózitással örködik a házi hang-
versenyek nyíráján s csak az abszolút be-
járatú piészek juthatnak a pódiumra.

A tegnapi koncert műsorán kellemes
lepetéssel vettem észre, hogy egyik
szereplője dr. Stokker Józsefnek, az imént
ismert kiváló nagyvárad közéleti férfinak
hasonnevű fia, aki szintén doctor juris.
A fiatal dr. Stokker Józsefről, aki már jó
idővel ezelőtt korábban mint daloskedvű, ki-
váló zenei tehetségű ifjút ismertem, meg-
tudtam, hogy az utóbbi négy év alatt a
budapesti zeneakadémián Kodály professzor
zeneszerzési tanszakán művelte ma-
gát.

Első jelentősebb zongora szerzemé-
sével most lép a nyilvánosság elé. A mű-
vének változatokkal elnevezés
tett kerül bemutatásra. Természetes, hogy
először nagyobb figyelemmel kísérem, amint a
fiatal előadója: Szücs Mártha kisasszony
pódiumon megjelenik és az erőteljes
fémát megszólaltatja a zongorán. A jeles
növendék jól iskolázott ujjai alól
lágyan bontakozik ki a megragadó thé-
ma, majd a meglepő technikai készség-
tel felépített, gazdag variációk tanuskod-
nak, hogy egy igazán reményekre jogo-
zó, nagytehetségű ifjú művével állunk
szemben. Ez az első ópusz természetesen
még nem mentes a hatások alól. Beetho-
ventől Kodálytól találunk benne reflek-
ciókat, de azért az instrumentáció hatá-
rozottsága, a kidolgozás ötletessége, zon-
gaszerűsége mégis egy figyelemreméltó
gyéniséget hirdetnek.

A Szücs kisasszony hibátlan interpre-
tálásában bemutatott mű forró tetszést
arított s ha családi gyászra nem kényszeri-
tette volna a fiatal szerzőt a távollmar-
ásra, sokszor kellett volna a pódiumon
megjelenie, hogy a közönség szünni nem
káró tapsait megköszönje.

Alkalmam volt Kodály Zoltánnal,
az akadémia világhírű professzorával, a dr.
Stokker mesterével beszélgetni a műről és
szerzőjéről. Ezt mondta:

— Egyike a legszorgalmasabb és leg-
tehetségesebb tanítványaimnak, aki a le-
folyt négy év alatt, amíg nálam a zene-
szerzést tanulta, ambícióval dolgozott és
gyelemnemelő technikai készségekre tett
szert. Természetesen az inspiráció más
forrás, ennek az egyéniségből kell fakad-
nia. Dr. Stokker már több apróbb műdalt
komponált, első nagyobb munkája a most
bemutatott zongoramű, amelynek értéké-
ről elég annyit mondanom, hogy nyilvános
bemutatásra érdemesnek klasszifikáltam.
Egyébként épen most kaptam dr. Stokker-
ről levelet, amelyben jelzi, hogy abbahagyja
további képzését, mert elhunyt édesatyja
ügyeinek továbbvitelét kell vállalnia. De
hiszen ez nem zárja ki a további munkát...

Az akadémia magánvizsgáló publi-
kum sorában felfedeztem dr. Wechsler
Ivánét, aki boldog örömmel üsásgolta,
hogy leánykája a II. akadémia zongora
tanszakán jeles eredménnyel leviszázott.
Elmondta, hogy egy Radó nevű nagyvá-

radi leányka (Fischer iskolai növendék) a
III. akadémia vizsgázott sikeresen.

Az akadémia rendes növendékei sorá-
ban három nagyvárad származású van.
Mindhármán hegedűsök: Pásztor Bo-
zso (II. akadémia, Studer növendék), Du-
la Andor (I. akadémia, Mambriny növén-
dek) és Rigó Csaba (IV. előkészítő, Gab-
riel növendék). Ezek június első felében
vizsgáznak.

Budapest, május 27.

Pásztor Bertalan.

Nagy harc a ref. egyházke- rület tanácsbíró állása körül

Erőtornák folynak a református egy-
házkerület keblében. Világnézetek és fel-
fogások gyűrködnek egymással, és az
eredmény fogja kialakítani az egyházke-
rület jövőendő profilját, a végös törvényes
megalakulás a püspök választás idejére. Ezt
mutatja a most lefolyt választási küzde-
lem is a Belteky Lajos szatmári esperes
távozásával megüresedett egyházmegyei
tanácsbírói állásért. A választás nem vég-
ződött abszolút többséggel és az egyház-
megye elnöksége július 15-re pótvá-
lasztást tűzött ki Debreczeny Ist-
ván és Bede László maramaroszigeti lel-
kész között, akik a választáson a legtöbb
szavazatot kapták.

Mindkét jelölt portréja ismerős a
nagyközönség, főképen a református világ
előtt. Főképen a Debreczeny Istváné, aki
a református papok azon szép számaához
tartozik, akinek intelligenciája, képzettsé-
ge fölényes tekintélyt adott az egyházban
s mint komolyan gondolkodó fő, litterátus
ember számottevő harcosa és föltétlen
híve a Királyhágómelléki református egy-
házkerületnek. Bede László neve akkor
került forgalomba, mikor arról volt szó,
hogy a Királyhágómelléki rész az erdélyi
egyházkerületbe olvasztassék, amelynek
híve volt. Vele szemben az itteni reformá-
tuság ezidőtől kezdve bizonyos bizalmat-
lansággal viseltetik, annál is inkább, mert
köztudomásu, hogy az iskola kérdésekben
ma is Nagy Károly püspökkel tart főn
összeköttetést s így a legnagyobb kérdés-
ben az egyházkerület kérdésében ma is
éles különbség választja el a kerület pap-
ságától. A megoszló szavazatok a választá-
sion Debreczeny neve mellé juttatták, de
kétség sem férhet ahhoz, hogy az egyház-
megye létérdekéből fontos egyházmegyei
tanácsbírói tisztségre végeredményben
Debreczeny István fogja kapni a legtöbb
szavazatot.

LEGUJABB file- és szalmakalap u-
donásálm megérkeztek az
Elida szalonba

Strada Vlahuta (Szent János utca) 6 szám alatt.

Nagy alkalmi vétel nyári kötött árukban

Gyermek trikók és soknik, ha-
risnyák, fürdő ruhák, keztük
és egyéb nyári kötött áruk

amíg a készlet tart

20% engedménnyel

kerülnek eladásra a

HÓFEHÉRKE áruházban

Piaia Unirii (Szt. László-tér)
Sas palota

Miért evett rossz kenyeret öt éve Nagyvárad

A nagyvárad iétőlábla előtt másodfóru-
mon tegnap folyt le az a per, amelyet Nagy-
várad városa indított öt éve a nagyszalonai
Toldi-malom ellen.

Nagyvárad közéletmezése 1920 áprilisában
28 vagon lisztet szerzett be a lakosság ellátá-
sára a Toldi-malomtól. A lisztért az akkori
maximális árakat fizette ki s a szállító malom-
nak kötelessége volt a 28 vagon rendelést
megfelelő nullas-, főző- és kenyérlisztből össze-
állítani. A liszt azonban rossz minőségű volt,
alig élvezhető, mert a malom eltér a 80 szá-
zalekos kiőrléstől. Szakértők a nullásnak jelzett
lisztet főzőnek találták, a főző nem volt liszt-
teségesebb, mint a kenyérliszt, míg a kenyér-
lisztet teljesen élvezhetetlenné tette, hogy a
nagy percentes kiőrlés következtében tíz
százalek korpát keverték hozzá. A
város ezek után minőség szerint leredukálta az
árakat s csak a valóragos minőség után fi-
zetett. Emiatt a Toldi-malom beperelte a várost
97.000 lei megfizetésére. Ezzel a keresettel
azemben Nagyvárad visztonkeresetet indított
mert a malomnak a szállítás alkalmával előle-
get adott s ebből az előlegből kövelet a
visszajáró 44.000 leit. A törvényszék Nagy-
várad városának adott igazat s elutasította a
Toldi-malom keresetét, kötelezte azt, hogy a
44.000 leit s annak ötszázalekos kamatait fi-
zesse meg.

A tábla tegnapi ítéletében helybenhagyta
a törvényszék ítéletét, csupan abban módosi-
totta, hogy az új törvénynek megfelelően a
késedelmi kamatot öt percentről tízre emelte
fel. A város érdekeit dr. Prodan főügyész-
helyettes képviselte.

Miért nem nyílt meg az uszoda?

Kánikulai meleggel köszöntött be a pün-
kösd s forró lett az utca a városban. Aki te-
nette, a hegyeket kereste fel s Petrósz, Kis-
bes és Remec felől ostromolták a bihari hava-
sokat a turisták. Az uszoda azonban még nem
nyílt meg. Sajnos, a szezon még nem állott be,
csak a készülődés elején vannak az uszoda-
ban. Nagyban hátráltatja a megnyitást az, hogy
az uszoda felett a Moskovits-gyár irányában
az ott lakók a szemetet a Körös-partra viszik
éjjelente s ott behányják a vizbe. Szeker-
számra található a parton szemet, trágya, lim-
lom olyan helyen, ahol szemetet nem volna
szabad lerakni. Így fertőzik meg a vizet a
kapzsi és gondatlan emberek s az uszoda tu-
lajdonosa a rendőrséghez fordult segítségért.

Nem csekély bajt okoznak a lovak, ame-
lyeket az uszodán felül usztatnak. Tegnapielőtt
bele is fullt egy ló a vízbe s felpuhadvá került
ki, a mi nem gusztyos látvány. A tulaj-
don gyűlleknek a városrész csirkefogói, akik
kavicsdobálással és ronda beszéddel riasztják
el a fürdőzőket. A tulajdonos egy állandó rend-
őrszem ki rendelését kérte a rendőrségtől,
mert közegészségügyi érdek az, hogy aki für-
dőzni akar, a város egyetlen szabadfürdőjében,
tehesse azt anélkül, hogy lovak, szemet, csa-
vargók ellen védekezni kelljen.

Régi szabadfürdőheye a közönségnek a
vizműtelep, ahol a fenékgátakon telepedik meg
a kirándulók. Az idén a mérnöki hivatal helyre-
állította az itizakadt fenékgátakat. Ez műszaki-
lag egyszerű építkezése s egész, amelyet saját
készítésű nagy betonkockákkal hajtanak végre.
De nekünk, akiknek napra, levegőre és árnyas
fára van szükségünk, reméljük, hogy az arra
illetékesek ezt szem előtt fogják tartani.

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város
nagyérdemű közönségét, hogy

férfi szabó üzletemet

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz. alól
Str. Rimanóczy-utca 1. sz. alá
(Royal kávéház mellett) helyeztem át

Teljes tisztelettel

WEISZ E. ZSIGMOND.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Mandarin, dráma, Poór Lili és dr. Janovics Jenő, a kolozsvári magyar színház igazgatójának vendégjátékai, B) bérlet.

Csütörtök: Antónia, Poór Lili, a kolozsvári magyar színház művésznőjének vendégfellépte A) bérlet.

Péntek: Fügefalevél, operett, Pintér Böske primadonna első vendégfellépte, B) bérlet.

Szombat délután fél 4 órakor: Testőrszereltem, operettjudozság, első helyárrakkal.

Szombat este fél 9 órakor: Nótás kapitány, a Nótás kapitányverseny 54. napja, Pintér Böske primadonna második vendégfellépte, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Juhász legény, szegény juhász legény, operettjudozság, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Magdolna, életkép, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Hazudik a muzikaszó, operett, Pintér Böske primadonna harmadik vendégfellépte.

Hétfő délután fél 3 órakor: Kék mazur, operett, mérsékelt helyárrakkal.

Hétfő délután fél 6 órakor: Waterloo-i csata, vígjátékjudozság, mérsékelt helyárrakkal.

Hétfő este fél 9 órakor: Hattyulovag, operett, Pintér Böske primadonna negyedik vendégfellépte, A) bérlet.

Kedd: Eladott menyasszony, operabemutató, B) bérlet.

— Chriszantém. Évad végi hiénázó pótló bemutatónak tartogatta a direktio a Kulinyi-Nádor operett: a Chriszantém bemutatását. A Chriszantém zenéje szépen felépített, invencióban gazdag zene, éppen ezért megérdemelte volna, hogy a szereplők énektudásukat összeszedve, álljanak a siker érdekében sorompóba. Sajnos, inkább az ének nemtudásuk dominált. Rohoncny nem volt diszponálva, Horváth Mici teljesítménye sem volt olyan, mint ez a kitűnő színész különben nyújtani szokott. Betege Bébiben csillámlott fel a mindig-színész művészi akarása. Különösen tetszett a francia-angol-magyar fregoliadája, amelyet — a különben kevés számú közönség — megismételtetett. Kedves és friss játékot produkált még Gál Piri, jó volt Bihari, Hevesi, Békési, kefi igyekezett a zenekarral kihozni azt a muzsikát, amit az énekesek elsikkasztottak.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— Bérlok figyelmébe. Mint jeleztük, a színház igazgatósága, hogy a B) bérlok közönséget a kánikulai melegben való színházba járástól megóvjá, szerdán este B) bérleti előadást tart, amikor Poór Lili és dr. Janovics Jenő vendég szerepelnek a Mandarinban.

— Poór Lili és dr. Janovics Jenő Nagyváradon. Az erdélyi magyar színészet két legjelesebb művésze Poór Lili és dr. Janovics Jenő vendég szerepel szerdán és csütörtökön a nagyvárad színházban. A két kiváló drámai művész szerdán Mandarinban lép fel, B) bérletben, csütörtökön pedig Poór Lili egyik legnagyobb szerepét, az Antóniát játssza el. A csütörtöki előadás A) bérletben megy. A Mandarinban a többi szerepeket Kertész Manci, Nagy Berta, Tóth Elek, Kabós, Madas, Bihari Nándor és Bereng játsszák.

— Pintér Böske vendégjátékai. Egész Nagyvárad határtalan örömmel várja régi kedvencének és a legjobb erdélyi primadonnának, Pintér Böskenek négy estére terjedő vendégjátékait. Ez az utólrhetetlen temperamentum és egyéni művészei megáldott csodálatosan tehetséges primadonna, négy híres szerepét játssza el. Pénteken B) bérletben a Fügefalevél, szombaton a Nótás kapitányban, vasárnap Hazudik a muzikaszóban, hétfőn pedig a Hattyulovagban csillogtatja meg ismét előttiünk művészetének minden szépségét. A hétfő esti előadás A) bérletben megy.

Moricz Zsigmond: Pillangó L. Lei: 150.

SPORT

Románia válogatottjával legyőzték a bolgárokat

Vasárnap folyt le Szófiában az első román-bolgár válogatott mérkőzés, amelyben a románok a következő felállításban szerepeltek:

Ströck, Barta, Székely, Teszler, Vogl, Tóth, Tancer, Guga, Vetzler, Zemler, Csomag. A mérkőzésen végig érezni lehetett a romániaiak nagy fölényét, akik 4:2 arányban verték meg a bolgár válogatottakat.

BUDAPESTI TÖREKVÉS—NAC 4:0 (2:0.)

Dacára annak, hogy a Budapesti Törökves sem volt a legjobb formában, a NACban mégis igazán gyenge ellenfélre talált. Valóban udvariasak voltak a pestiek, mert minden akadály nélkül a 4 gól helyett akár nyolcat is beruhattak volna a nagyváradi kapuba. Az első gól után, amelyet a 25-ik percben Tritz rug, a nagyváradiak teljesen elvesztik a fejüket, a csatársor munkaképtelen. A védelem gyenge. Barta állt be az egyik hátvédnek, de képtelen eredményt elérni, mert Simonyi, az ifjúsági kapus, aki a Szófiában lévő Ströck helyett állt be, minden komolyabb lövést beenged.

A második félidőben Rónai előre megy a csatársorba, de eredményt nem tud elérni. A halvesor hatetlenül gyenge és széthúzó volt. Kinigli, akinek a pompás játékát már megszoktuk, olyan bizonytalanul, rosszul játszott, hogy nem lehetett ráismerni. A Törökves góljait Tritzen kívül, aki az első gólt rugta, Kautzky, újból Tritz és végül Szűcs rugják.

A mérkőzést Kiss Kálmán meglepően gyengén vezette.

Előzőleg a NAC kombinált 2:2 (1:0) eredményen játszott a Bihorul kombinálttal. A Törökves I. b) csapata pedig 5:0 arányban verte meg az NSE-t.

TMTE—TÖREKVÉS 1:1 (1:0.)

Hétfőn a nagyváradi munkáscsapat a temesvári munkásokkal állott ki. A Törökves dacára, hogy az öt legjobb játékos hiányzott, klasszissokai jobb volt a temesváriaknál, de a csatársora, amely pedig nagyon sokszor állott a temesváriak kapuja előtt, nagyobb eredményeket nem tudott elérni, mert a temesváriak szívesen védekeztek és különösen jó volt Grell és Standt. A mérkőzést Kiss Kálmán vezette.

Előzőleg a Törökves ifjúsági 4:1 (2:0) arányban megverte a Bihorul ifjúságát. III. ker.—NSE 5:0.

VIDEKI EREDMÉNYEK:

Kolozsvár: Drezdener SC—Univerzitatea 3:0 (3:0.)

Szamosujvár: Spárta—Haggibor 1:1.

Szatmár: Brassói Kolcea—Törökves 0:0.

Arad: TAC—Olimpia 3:1 (0:1) AAC—UCASE 2:1.

Temesvár: Kinizsi kombinált—TMTE kombinált 0:0. Rapid—Kadima 3:0 (1:0.)

Marosvásárhely: Vásárhelyi ifj. válogatott—Kolozsvári ifj. vá. 1:0 (0:0.)

Brassó: Bucuresti CFR—Brassói CFR 2:0 (1:0)

HÉTFOI EREDMÉNYEK:

Kolozsvár: Drezdener Sport Club—Victoria 2:1 (1:1) KAC—Husos 3:1.

Temesvár: Temesvár kombinált—Budapesti Törökves 1:0 (1:0.)

Szatmár: Brassói Kolcea—ESE 2:1 (2:1) Olimpia—Barkochba 2:0 (1:0.)

Arad: Olimpia—UCASP 3:2 (2:2) TAC—AAC 4:1 (1:1)

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK:

Vasárnap Budapesten UTE—Victoria Ziskov 3:1 (3:0.) EMTK—KATZ 4:0 (1:0.)

Hétfőn MTK—Viktória Zisko 4:2 (2:2.)

~~~~~

VELMA SUCHARD
CSOKOLÁDEKÜLÖNLEGESSÉG

MOZI

— Már csak ma, szerdán láthatja Dorian Terrasszon, vagy a Dorian színházban Schiller Frigyes klasszikus színművét „Tell Vilmos”-t. A legkiválóbb német filmszínészek, mint Conrad Veidt, Erna Morena, Erich Kaiser-Titz, X. Desni és Hans Marr játsszák a 12 felvételből álló, a legújabb és legújabb film főszerepeit, amely a svájci badságharc történetét mutatja be. Az adások 6 és 9 órakor kezdődnek. — „Egy udvarhölgy naplója”, egy királyi var szerelmi botrányai.

— Farkasok csodája. Két napja volt nézőtér előtt mutatta be az Atlantic és Apolló-mozgó az idei évad egyik legjobb szenzációját: „A farkasok csodája”, amely páratlan szépségű felvételeivel párhuzamosan a legújabb és legújabb film főszerepeit, amelyek a francia nemzet évszázados legendáját, Lajos csodálatos megmenekülését dolgozták át tökéletes mesterművé. A nagyszerű film az érdeklődésre való tekintettel még mindig marad műsoron. Az előadások Apollóban 6 és 9 órakor, az Atlantic egy negyed 10 órakor kezdődnek. — „Egy udvarhölgy naplója”, az „Az átok” izgalmas landor-dráma kerül bemutatásra Lon Chaneyvel, a Notredamei toronyőr Quasi dójával a főszerepben.

Lüster — vászon
DEUTSCH POSTÓ-ÁRUHÁZBAN

~~~~~  
LEGISMERTEBB KÖZMONDÁS
Selejles harisnyák Ábrahámna
Rimanóczy-u. 4. sz. a. kaphatók.
~~~~~

Uj üzlet! **Uj üzlet!**
Heti 100 lei részletfizetésre, férfi és női cipőket a legszebb kivitelben készít mérték szerint

FEKETE
Strada Cuza Voda (Szacsvai-utca) 37. sz.

Megkezdődött a nagy kalapvásár

Divat és szalma-kalapok

már 150 leitől kezdve

Csak 20 napig!

Bul. Regele Ferd. (Rákóci-ut) az új gyógyszerházzal szemben

Megnyit a Carmen Sylva drogueria a Széchenyi épület Strada Regole Ferdinand 13
alatt, ahol ajánlja a t. vevőközönségnek a kimért kölnijzeit és parfümeit mélyen leszállított árban.
Eau di Cologne minden illatban kimérve 1 liter 100 Lei
Parfümök kimérve minden illatban 1 deka 25 „
„Floreal” arckréme . . 1 téglya 20 „
„Floreal” szappan (borax) 1 drb. 12 „
Összes többi árak mélyen leszállítva.

NYILTTÉR

Felhívás.

Felkérjük a Biharmegyei Népbank, a Baléresi Pápar és Va-kóhi Marványipar azon bejelentőit és hitelezőit, akik még aláírásukkal a felajánlásához hozzá nem járultak, hogy ennek megközlése végett a bank helyiségében a saját leveleikben okvetlen jelenjenek meg.

Tisztelettel:
a Végrehajtó-Bizottság.

Felhívás.

Egyik ügyfelem „Gracia” B. Reg. Ferdinand No. 23. sz. alatti fényképészeti műtermét keresni szándékozik, a hitelezők 3 nap alatt a Kun és dr. Rosenthal ügyvéd irodájában, a Parcul Stefan Cel Mare (volt Tisza Kálmán-tér) szám alatti jelcímkézzenek.

TŐZSDE

Zürich, június 2. Nyitás: Berlin 123, Newyork 516 fél, London 2511, Páris 2586 gyn., Prága 1532 fél, Budapest 0.0072 háromn., Bukaresa 245, Bécs 0.0072'80.

Bukarest, június 2. Zárlat. Devizák: Páris 1058, London 1024, Newyork 99 háromn., Milánó 850, Zürich 43 háromn., Bécs 29'65, Prága 625.

Valuták: Font 1010, frank 1080, svájci 9 fél, lira 840, dinár 330, dollár 208, osztrák 29, magyar 29, szokol 620.

Zürich, június 2. Zárlat: Berlin 123, Amsterdam 207 fél, Newyork 516 fél, London 2510 fél, Páris 2562 fél, Milánó 2045, Prága 1532 fél, Budapest 0.0072 háromn., Belgrád 860, Bukarest 245, Varsó 99, Bécs 0.0072'80.

Budapest, június 2. A keddi terménnytőzsde-zárlat: Búza 510, árpa 420, rozs 340, zab 430-445, prompt tengeri 80-285, korpá 320 ezer korona.

Lido-Venetia nagyszálloda

București Bulevardul Elizabeta 38. (a Cismigiu-kert mellett). Telefon No. 65-55

A főváros központjában. Hetven fényesen bútorozott szoba, teljesen új, fűrdő, melegvíz, telefon, lift, olvasó szoba. — Szoba kiadás hónapszáma is. **Mérsékelt árak!**

A városi vízvezetéki és csatornázási üzem igazgatóságától.

Hirdetmény.

A városi vízvezetéki és csatornázási üzem igazgatóságának folyó évi május hó 29-én tartott ülésén hozott határozata értelmében közölni teszem, hogy a Strada Crinului (Lilium-utca) közcsatornái építő munkálatainak vállalati biztosítására folyó év július hó 3-án délelőtt 10 órakor a városi székház tanácstermében zárt ajánlati nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatokat zárt és lepecsételt borítékban a versenytárgyalás helyiségében délelőtt 10 és 11 óra között kell az árjelítési bizottsághoz benyújtani, az ajánlati összeg 10 százaléka megfizetésre köteles.

Ajánlatokat csak az igazgatóságtól (Városháza II. emelet 23.) díjtalanul beszerezhető ajánlati úrlapon lehet tenni, ahol a tervek, valamint a munkálatokra vonatkozó felvilágosítások készséggel megadhatók.

A munkálatokat a felhívástól számított 8 napon belül meg kell kezdeni és 40 munkanap alatt a vállalkozó azokat befejezni köteles.

Oradea Mare, 1925. évi június hó 2-án.

Szenes Antal,
városi mérnök.

Hirdetés.

Árjelítés hirdetik építkezésre. Tervek, feltevések és költségvetés az Orth. Izr. Szentegyetem irodájában — Zárda-utca 2. földszint — láthatók.

Ajánlatok beadási határideje június 7. délelőtt 9.

Eljárás.

Megérkeztek

Wirth, Gebr. Stingl, Hofmann stb. gyártmányu teljesen új zongorák, melyeket gyári árban árúsítok.

STERNBERG.

Telephon 14-57.

Reg. Ferd. 14.

Június hó 1-én nyílik meg a

Govora - fűrdő

Kén és jódtartalmu víz, kitűnő ivásra alkalmas ásványvíz, gyógyforrás reumatizmus, szélhűdés, székély, szifilis, hörbetegségek, visszértágulás, belső betegségek, vesebaj stb. ellen. Modern fürdőberendezés. Fizioterápiai és elektromos intézet, inhaláció sűrített levegő, szénsavas fűrdő, hidroelektrikai berendezés, Röntgen stb.

Calimonesli Caciulata

Klimatikus gyógyhely kénsavas ásványvíz, hűsítő ivóvíz. A hírneves Caciulata-víz. Gyógyítás: vesebetegség, limfotikus betegség, skiofúia, vesebántalmak (kő, vagy homok) hólyagbántalmak, ittiária, bitriar, aritria, reuma, migrén, ellen.

Fűrdő-berendezés fizioterápiai és hidroterápiai intézet, intaláció, szénsavas és iszapfűrdő elektromos fűrdők, villamos lény stb. Az Ott-folyóban nagyszerű fűrdő. Pihenésre és üdülésre alkalmas csodálatos klíma. Mindkét fűrdőhelyen van gyógyszerár, orvosi laboratórium, mozgó, tenisz, katonazene és különféle szórakoztató.

Dietikus étterem orvosi felügyelet alatt. Júniusban kb. 40 százalékkal, szeptemberben 50 százalékkal csökkent árak.

Prospektust, árjegyzéket, vagy bármilyen felvilágosítást ad.

Soc. Govora Calimonesli

Bucuresti Str. Brezianu 44., vagy Administratia Bailor Govora sau Calimonesli. (Fürdőigazgatóság)

ESŐERNYŐ

legoicsóbb a készítőnél

RÖSENBERG
TESTVÉREK

lorga (Zöldia-ú.)8. - Behúzás javítás gyorsan készül.

Eladó

sürgősen

12 holdas szőlő

az oradea-marei hegyen 300 hektós termes kílátással, 600 termő gyümölcsfával, épületekkel 2 kuttal 900 ezer leier t rőtön átvethető. És több kisebb-nagyobb szőlők igen olcsón.

„ARDEAL“

ingatlanforgalmi iroda

Oradea-Mare, Str. Episcop. Ciorogariu (Uri-ú.) Főposta mellett. Nyitva egész nap. Telefon 203

Gabelsberger - féle gyors- és gépiró szakiskola

megnyílik június 8-án Str. Gen.

M. siu (Mezev Mihály-ú.) 3 szám.

Modern látható írásu írógépekkel.

Aki e szakiskolában részt akar

venni igyekezzék beiratkozni. Elő-

adások román, német gyorsírás

kettőskönyvvitel és az összes

irodai munkák Biratkozások már

megkezdődtek délután 2-5 ig

GOLDBERGER TANÁRNÁL

Üzletünket Bul. Reg. Ferdinand 10 szám alól, az Agrárbank palotájába, (Parcul Traian és Bul. Reg. Ferdinand sarok)

a Széchenyi étteremmel szemben helyeztük át!

Özv. Steinfeld-né és STERN

üveg, porcellán, tükör és mindennemű képek, keretek raktára. Keretkészítő, aranyozó és épületüvegező.

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRÉ

EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CRÈME

Bouquet d'Origan

FERITI-VA DE IMITATIUNI!

Vegyileg TISZTIT, MOS,
VASAL

BORGOS

vegytisztító, Bazár épület (Színház mellett.)

Publicațiune.

Se publică concurs la licitația publica noua construcție școlară a la doi școale de Stat și locuința învățătorilor în comuna Bihor pe ziua de 9 Iunie 1925 oarele 10 l p rimăria comunei respectiv.

Licitația se va ține în conf. cu Art. 72-84 dinia Legea centab. publice. Vor putea concura cvalificații cu drept, cu ofertele închisă și sigilate, cari se vor înaintea notarului din Bihor.

Suma de garanția este 10% din suma cuprinsă în ofertă.

Comuna își rezerva dreptul de liberă alegere între concurenți fără a lua în considerare ofertele.

Licitație orală nu se va ține, supra ofertă nu se primesc.

Devizul special, planul precum și condițiunile de licitare se pot vede a la biroul notarial în Bihor.

Bihor, la 2 Iunie 1915.

Gomitetul școlar.

Üziletem ideiglenes áthelyezése miai!

raktáramon levő órákat, dísz tárgyakat stb. 30, sőt 50 százalékkal olcsóbban kiárúsítom. Aranyat, ezüstöt, briliántokat továbbra is magas árban veszek, javításokat elvállalok.

Freund Benjámín

Strada Saguna (volt Kapucinus-utca) 16. sz.

Eladó: Három szobás modern lakás villamos mellét, két hét aatt elfoglalható; Str. Pasteur (Kórház-ú.) ház átadó három szobás, fűrdő, szobás lakással; Str. B. P. Hásdeu (Hármas-ú.) 350,000; Str. Ep. Ciorogariu (Uri-ú.) két lakásos 650,000; Piața Regina Maria (Bémer-tér) mellett modern ház olcsón, mindent átadó fűrdőszobás lakása jk közel fekvő birtokok, szőlők.

Csapó, Str. Akadémiei 6. sz.

A legkisebb hirdetés ára 30 leu

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Levelezés

Szöke asszonynak levele van a kiadóba, átveheti. 1673

Nyaralni menne urhölgyvel vagy leánnyal társalkodónál minőségben intelligens, művelt leány. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér. 1648

Zufallem jeligréje ievél van a kiadóba 1671

LAKÁS

Str. Pasteur (Kórház-utca) két szoba, melléképületekkel június hó 15-re beköltözhető. 75.000 leuért fele lefektetés mellett eladó. Értekezni Tátray Kálmán ügyvédnél lehet. Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca) 15. sz. 1471

Alkalmazás

Önállóan főzni tudó mindenes kis családnak azonnali beépítésre felvétetik. Cim a Sonnenfeld nyomda portánál. 1596

Gyakorlott lapkihordónak felvétetik. Lehetnek a kiadóhivatalba. 1616

Boríték munkások és tanuló leányok felvétetnek. Pelikán Mill, Borítékgár, Str. Pctorul Grigorescu (Mészáros-utca) 2. 1638

2 kifutó leány felvétetik a Sonnenfeld nyomdába.

Mindenre felvétetik Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25., balra az udvarban, 2-ik lakas. Ny

Német urinő, megbízható, önálló házvezetéshez előkelő uriházhoz, intézetnek vagy fürdőbe kaucióval ajánlkozik. Kath. Növédelen. 1654

Fiatal segéd rőfös rövidárus felvétetik. Románul beszélő, kártyát rendező előtben. Földes Str. Vlahuța 2. 1680H

Megbízható főzni tudó mindenes keresek azonnala vagy 15-re. Strada Oltuz (Lahner György-u.) 1. 1666

Mosni, vasalni ajánlkozom, esetleg puszára is. Barátki Emma Str. Minelor (Bánya-sor) 27. 1672

Adás-Vétel

Házak eladók. Házeladás megbízásokat vállalunk. — Kölosönöket megszerzünk. Magánpenzeket jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Értésítés délután. 405

Portál két kirakatos tölgyfa, redőnyökkel és cégtábla üveggel jutányos áron eladó Értekezni Kálmán ékszerésznel. 1523H

Eladók házak, szőlők, földbirtokok, bérházak, magánházak, fűszerüzlet és kocsmák s.b. Tománénál Nilgeszelep d. u. 3—6-ig Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. 1272

Eladó 250 beköltözhető ház kedvező fizetéssel, lakások, szőlők üzemek. Buzorozott szobák. — Weisz Giz, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 1634

Antik fali óra eladó Str. Andrei Mureșanu (Szigligeti-u) 15. Batky né. 1664

Eladó alig használt finom sálboa jutányos áron. — Megtekinthető Ardeal ügynőség Episc. Ciorogariu (Uri-utca foposta) mellett. 1215

Eladó bérház 600 ezerleért belvárosban, 15 lakóval, nagy jövedelemmel. Emeletes ház több urilakással központban egy-millióhatszáz ezer lei. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-utca) 1 és fél millióért négy lakással, 6 szobás azonnal elfoglalható. Tománénál, Nilgeszelep 3-tól 6-ig Str. Tace Ionescu (Körös u.) 21. 1271

Használt férfi és női cipők olcsón eladók. Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 19. sz.

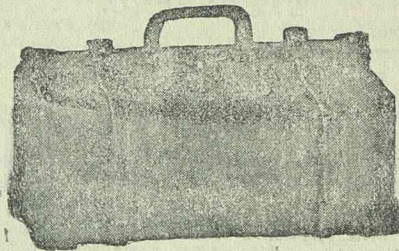
Eladó Paliszander ebédlő, jávor és diófa háló, hencserek, fotelek, varrógép, lámpák s.b. Str. Paul Chinez (Aulich-utca, Rulikovszky-uton). 1. sz. 1595

Eladó Tománé Nilgeszelepi háza azonnal beköltözhető lakással, nagy pincével 300.000 leuért. 1669

2 drb fekete márványasztal, 1 drb antik facsillár, 1 szép him farkaskutya eladó. Megtekinthető: Str. Vlahuța (Szent János-u.) 28. Polonkay.

MEINL PÖRKÖLTKÁVÉ

naponta friss érkezik a WURST céghez, Bulev. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut)

A nagyváradi bőröndárn és táskagyár Str. Cuza Voda (Szacsavai-utca) 18. sz. alatt Összes gyártmányai detailban is gyári árak mellett kaphatók.

Saját kemencében **Kerékpár és varrógép gyári égetett zománcozását** nikkelezését és javítását legolcsóbban vállalom. Használt kerékpárt, varrógépet veszek és eladok részletfizetésre is. Kerékpár gummik és alkatrészek legolcsóbban nálam kaphatók. „Eléna” varrógép, kerékpár raktár és javító műhely, Mihai Viteazul (Napgyia)-tér 5. sz. alatt.

Két szép fotel, egy szép piros vaságy, egy dohányzó, egy kétajtós szekrény, asztal, tüdő, képek, zsíros bodon, ételhordó nagyon juányosan eladó Özevgy Schvartzné. Str. Densușianu (Jókai-u.) 12. szám. 1665

Jó csép ógarnitúrát veszek Str. G. Sinei (Szmetka György-utca 4. Hory Antal. Ügynökök díjaztatnak 1667

KÖNYVTÁR

Utlevél, bérlet- és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban ZENKER fényképésznel. Str. I. C. Bratianu Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Grosinger Etelka divatszalonjában elegáns tavaszi és nyári ruhák készünek. Str. Saguna (Kapusin-utca) 5., földszint 1425

Gépjárműt szép kivitelben olcsón készit Erstein, strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 28.

Magánpenz betáblázásra, vagy megfelelő biztosítékre kedvező feltételekkel kapható. Str. Ep. Pavel ucca 22., földszint. Délelőtt 1670H

Női ruhák, kabátok, kosztümök 300—700 leig. Olcsó gépszurozás Pastei (Kórház-utca) 47., 1. em. Kézimunkák, gobelinek, filek, horgolások, himzsek, kelin, szmírna olcsó Str. Podgoria și Sina (Nilgeszelep 100—62. Schwarcz ház. Redilőhőknál.) 140

IDEAL

hölgyfodrász és manikűr-szalonunk megnyit.

Sas-passage, főemelet Följárát: Hattyu áruházal szemben.

Feuerstein Margit

Egy kis gőzkazán

eladó. Prom. Eminesc (Ezr. Emléktér) 16. sz. Gummijavító műhely

Ért sitem a n. ó. közönségét, hogy

asztalos műhelyem

megnagyobbítva, Körös-48 alól Páris-u. 2. ahelyeztem át minden szakmába vágó munkáolcsón vállalkunk.

Szárász Miklós műasztalos

Óra- és ékszerjavítások

felelőség mellett készítenek. Órák és ékszer nagy választékban

BRENNER

Vlahuța (Szt. János-u.) 6

ÓRÁK

ékszerek eladása, szakértő javítása a legkomplikáltabbig

TISZAY-nál

Alexandri (Teleky)-u. 9

Jutányos árak. Precizmunk

Remélem tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat DEUTSCH-futár Utleveléket elintézt.

Teljesen jó állapotban levő, üzemképes, csukott karosszékű bíró szep 10—20 Hp

Luxus-automobil

80.000 Leuért sürgősen eladó. Cim: Oradea-Mare, — Bucurestilor (Sztaroveczky-utca) 7

Természetes ásványvíz

VICHY

A francia állam forrásai

Celestins- köszvény, hólyaghurut, cukorbetegség, izületcsusz

Grand-Grille-májbetegségek

Hopital- gyomorbetegségek

Vichy-etat-só emésztés elősegítésére szolgáló sósvíz házikészítésére

Vichy-etat pasztillák ebéd utáni emésztésben igen kellemes

Óvakodjunk az utánzatoktól.

Vezérképviselő: CARMEN SYLVA Bul. Regele Ferdinand No. 5.

Mindenütt kaphatók:

Ursus Extra világos és Hercules dupla-malátabarna

kolozsvári sörkülönlegességek

URSUS-CZELL SÖRFŐZDE, KOLOZSVÁR

Nagyváradi lerakata: Strada Astra (Gilányi-utca) 5—7. sz.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ,